

Markkinointipalvelu 1970–1980-luvulla

Ari Luukinen

Markkinointipalvelu 1970—1980-luvulla

Ari Luukinen

Tiedustelut:
Pekka Rytönen
(90) 17 341

Helsinki 1989

HAKAPAINO OY

Kannen kuvat: Mikko Nurmi

SVT *Suomen Virallinen Tilasto*
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

ALKUSANAT

Tilastokeskus ryhtyi syksyllä 1988 suunnittelemaan säännöllistä ja kattavaa tilinpäätös- ja tuotantotilastoa liike-elämää palvelevalta alalta. Tämä selvitys markkinointipalvelusta liittyy käynnissä olevaan palvelualojen kuvauksen kehittämiseen. Selvityksessä tarkastellaan markkinointipalvelun taloudellista merkitystä ja kehitystä, yritysrakennetta, tuotantoa, työllisyyttä ja ulkomaankauppaa. Julkaistavat tiedot on kerätty etupäässä Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidosta, yritys- ja toimipaikkarekisteristä ja väestölaskennasta sekä verohallituksen elinkeinoverotusrekisteristä.

Selvityksen on laatinut FM Ari Luukinen. Lisäksi julkaisun suunnitteluun on osallistunut VTM Pekka Rytkönen ja toteuttamiseen yo-merkonomi Antti Ranta.

Helsinki, marraskuussa 1989

Heli Jeskanen-Sundström

SISÄLTÖ:

	sivu
TIIVISTELMÄ	1
1. TUTKIMUKSEN TAUSTA	2
2. MARKKINOINTIPALVELU KANSANTALOUDESSA	5
2.1 Palvelujen kysyntä	5
2.2 Tuotanto ja investoinnit	8
3. YRITYSTEN MÄÄRÄ, HENKILÖSTÖ JA TOIMINNAN LAAJUUS	11
3.1. Yritykset	11
3.2. Henkilöstö	13
3.3. Liikevaihto ja myyntikate	14
3.4. Palvelujen alueellinen jakauma	16
4. YRITYSTEN LIIKETALOUDELLINEN ASEMA	18
4.1. Kannattavuus ja kulurakenne	18
4.2. Rahoitusasema ja taseen rakenne	22
5. MARKKINOINTIPALVELUJEN ULKOMAANKAUPPA	26
5.1 Vienti	26
5.2 Tuonti	27
LÄHDELUETTELO	29
LIITE 1. PERUSAINIESTOT	31
LIITE 2. TILASTOTAULUKOT	36

TILASTOTAULUKOT

1. Mainonnan kustannukset 1980-1988
2. Työllinen työvoima mainonnan ammateissa sukupuolen mukaan eräillä toimialoilla vuonna 1985
3. Työllinen työvoima mainonnan ammateissa iän ja sukupuolen mukaan vuonna 1985
4. Työllinen työvoima mainonnan ammateissa sukupuolen ja ammattiaseman mukaan vuonna 1985
5. Työllinen työvoima mainonnan ammateissa sukupuolen mukaan lääneittäin vuonna 1985
6. Markkinointipalvelutoiminnan tuottajahintaisen arvonlisäyksen kehitys 1978-1988
7. Markkinointipalvelutoiminnan tuottajahintaisen arvonlisäyksen jakautuminen kustannusosiin 1978-1988
8. Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kehitys markkinointipalvelutoiminnassa 1978-1988
9. Tehtyjen työtuntien ja tuottavuuden kehitys markkinointipalvelussa 1978-1988
10. Markkinointipalvelun yritykset vuosina 1984 ja 1986
11. Markkinointipalvelun yritykset tarkimman toimialaluokituksen (TOL 1988) mukaan vuonna 1986
12. Markkinointipalvelun yritykset henkilöstön suuruusluokittain vuosina 1984 ja 1986
13. Markkinointipalvelun yritykset oikeudellisen muodon mukaan vuonna 1986
14. Markkinointipalvelun yritykset omistajatyypeittäin vuonna 1986
15. Markkinointipalvelun yritykset aloittamisajankohdan mukaan vuonna 1988
16. Konkurssiin haetut markkinointipalvelun yritykset 1986-1988
17. Markkinointipalvelutoiminnan työvoima koulutusalan, sukupuolen ja koulutustason mukaan vuonna 1985

18. Markkinointipalvelutoiminnan toimipaikat lääneittäin ja kunnittain vuosina 1984 ja 1986
19. Markkinointipalvelutoiminnan kokonaistuotos, välituotekäyttö ja arvonlisäys lääneittäin vuosina 1984 ja 1986
20. Liikevaihto henkilöä kohden markkinointipalvelun yrityksissä päätoimialoittain vuonna 1987
21. Liiketaloudelliset tunnusluvut MTL-mainostoimistoissa 1983-1987
22. Mainostoimistoalan yritysten tuloslaskelma henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987
23. Mainostoimistoalan yritysten taseen vastaavaa henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987
24. Mainostoimistoalan yritysten taseen vastattavaa henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987
25. Mainosten välityksen ja jakelun yritysten tuloslaskelma henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987
26. Mainosten välityksen ja jakelun yritysten taseen vastaavaa henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987
27. Mainosten välityksen ja jakelun yritysten taseen vastattavaa henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987
28. Muun markkinointipalvelun yritysten tuloslaskelma henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987
29. Muun markkinointipalvelun yritysten taseen vastaavaa henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987
30. Muun markkinointipalvelun yritysten taseen vastattavaa henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987
31. Suomen vaihtotase 1980-1988

TIIVISTELMÄ

Merkittävä osa mainonnasta on kaupan ketjujen ja vähittäisliikkeiden mainontaa. Kaupan osuus mainonnan kustannuksista oli noin 2,2 miljardia markkaa vuonna 1988. Valtaosa mainonnasta hoidetaan joukkoviestintien välityksellä.

Mainonnan ammateissa työskenteli Suomessa yhteensä 9 600 henkilöä vuonna 1985. Näistä 44 prosenttia toimi liike-elämää palvelevalla alalla, johon myös markkinointipalvelutoiminta sisältyy.

Markkinointipalvelutoiminnan osuus tuottajahintaisesta bruttokansantuotteesta oli noin kolme promillea vuonna 1988. Alan arvonlisäys kasvoi reaalisesti vuosittain runsaat liki viisi prosenttia 1978-88, mikä on nopeammin kuin koko kansantalouden tai palvelualojen kasvu keskimäärin.

Alan kansantaloudellinen tuottavuus kehittyi heikommin kuin liike-elämää palvelevalla alalla keskimäärin 1978-88. Kansantaloudellinen kannattavuus oli suhteellisen hyvä.

Markkinointipalvelun yrityksiä oli Suomessa liki 1 400 vuonna 1988. Näistä useimmat ovat vasta toimintansa aloittaneita pieniä alle viiden henkilön yrityksiä, joilla on vain yksi toimipaikka. Lähes 80 prosenttia yrityksistä on aloittanut toimintansa 1980-luvulla.

Yritykset työllistivät hieman alle 6 400 henkilöä vuonna 1986. Alan työntekijät ovat suhteellisen nuoria ja pitkälle koulutettuja. Työntekijöistä puolet on alle 35-vuotiaita ja liki puolella heistä on vähintään ylemmän keskiasteen koulutus lähinnä kaupalliselta alalta.

Yritysten myyntikate oli 1,7 miljardia markkaa vuonna 1986. Liikevaihtoa yrityksille kertyi 4,4 miljardia markkaa vuonna 1987.

Markkinointipalvelutoiminnan tuotanto sijoittuu lähinnä Uudenmaan läänin ja erityisesti pääkaupunkiseudulle. Uudenmaan läänin osuus siitä oli 76 prosenttia vuonna 1986. Viime aikoina tuotanto on kasvanut nopeammin muualla maassa.

Mainostoimistojen sekä mainosten välitys- ja jakeluyritysten kannattavuus oli käyttökateprosentin perusteella parhain pienissä yrityksissä. Muun markkinointipalvelun yrityksissä käyttökateprosentti oli parhain suurissa yrityksissä.

Markkinointitutkimusten, mainonnan ja myynninedistämisen vientitulot olivat 341 miljoonaa markkaa vuonna 1988. Näitä palveluja tuotiin maahan 876 miljoonan markan arvosta.

1. TUTKIMUKSEN TAUSTA

Palvelualojen¹ taloudellinen merkitys on kasvanut selvästi 1970-luvulta lähtien. Nykyisin lähes 60 prosenttia tuottajahintaisesta bruttokansantuotteesta tuotetaan palvelualoilla. Tuottajahintaisen arvonlisäyksen kasvuvauhti on ollut palvelualoilla nopeampaa kuin koko kansantaloudessa keskimäärin. Työllisestä työvoimasta palvelualojen osuus on suunnilleen yhtä suuri kuin bruttokansantuotteesta.

Palvelualoista on kasvanut nopeimmin liike-elämää palveleva ala. Sen osuus bruttokansantuotteesta on kaksinkertaistunut kymmenenä viime vuotena. Pääosa liike-elämää palvelevasta alasta on yrittäjätoimintaa.

Liike-elämää palveleva ala sisältyy uudessa toimialaluokituksessa luokkaan M "Tekninen palvelu ja palvelut liike-elämälle". Tämä jakaantuu toimialoittain seuraavasti:

- *tekninen palvelu*
- *tietojenkäsittelypalvelu*
- *liikkeenjohdon, lakiasiain- ja markkinointipalvelu*
- *muu palvelu liike-elämälle*
- *hallintayhtiöt.*

Toimialojen ripeästä kasvusta huolimatta niiden taloudellisesta kehityksestä on vähän virallisia tilastotietoja. Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri sisältää tietoja yritysten ja toimipaikkojen määrästä, koosta ja alueellisesta sijainnista. Kansantalouden tilinpidosta saadaan arvioita bruttokansantuotteen, työllisyyden, investointien ja tuottavuuden kehityksestä. Lisäksi toimialajärjestöt keräävät jäsenyrityksiltään tilinpäätös-, tuotanto-, henkilökunta- ja asiakastietoja. Toimialajärjestöjen tilastojen ongelmina ovat epäyhtenäisyys ja peittävyys, sillä ne eivät kata yleensä kaikkia alan yrityksiä.

Tilanteen parantamiseksi Tilastokeskuksessa on ryhdytty suunnittelemaan säännöllistä ja kattavaa tilinpäätös- ja tuotantotilastoa liike-elämää palvelevalta alalta. Vuonna 1989 näiltä toimialoilta tehdään perusselvitykset, joissa kuvataan toimialojen taloudellista merkitystä ja kehitys-

(1) Palvelualoihin sisällytetään uudessa toimialaluokituksessa (TOL 1988) kauppa, ravitsemis- ja majoitusala, kuljetus, tietoliikenne, rahoitus- ja vakuutusala, kiinteistö-, puhtaus- ja vuokrauspalvelu, tekninen palvelu ja palvelut liike-elämälle, julkinen hallinto ja maanpuolustus, koulutus ja tutkimus, virkistys- ja kulttuuripalvelut sekä järjestö- ja uskonnollinen toiminta.

tä, yritysrakennetta, tuotantoa, työllisyyttä ja ulkomaankauppaa. Selvityksiä käytetään hyväksi säännöllisten tilastojen suunnittelussa ja niissä hyödynnetään olemassa olevia aineistoja. Keskeiset lähdeaineistot ovat:

- yritys- ja toimipaikkarekisteri
- kansantalouden tilinpidon aikasarjat
- väestölaskennan aineistot
- verohallituksen elinkeinoverotusrekisteri
- toimialajärjestöjen keräämät tiedot.

Tässä selvityksessä käsitellään markkinointipalvelua (engl. advertising services). Markkinointipalveluilla tarkoitetaan uudessa toimialaluokituksessa asiakkaan laskuun tapahtuvaa mainospalvelutoimintaa, siihen liittyvää markkinatutkimusten ja taloudellisten selvitysten tekemistä sekä messu- ja tuote-esittelypalveluja.

Markkinointipalvelun yritykset ja -toimipaikat jaetaan uudessa toimialaluokituksessa seuraaviin toimialoihin:

- mainostoimistot
- mainosten välitys ja jakelu
- muu markkinointipalvelu.

Mainostoimistoihin luokitellaan yritykset, joiden pääasiallisena toimintana on mainonnan suunnittelu, mainosaineistojen valmistaminen, mainosten sijoittaminen tiedotusvälineisiin, mainosten levittämistä koskeva suunnittelu tai mainonnan konsultointi.

Mainosten välitykseen ja jakeluun luokitellaan mainosten välitys lehtiin, televisioon, radioon, ulkotiloihin yms., ulkomainosten teko, pystyttäminen ja hoito, näyteikkunoiden somistus sekä mainosten jakelu.

Muu markkinointipalvelu kattaa uudessa toimialaluokituksessa muun muassa tuote-esittelypalvelut, suhdetoimintapalvelut¹ sekä messujen ja mannekiininäytösten järjestämisen.

Vanhassa toimialaluokituksessa (TOL 1979) markkinointipalvelutoiminta kuuluu luokkaan 'Liike-elämää palveleva toiminta'. Markkinointipalvelutoimintaan luokitellaan tällöin mainosgraafikot, mainosjakelu, mainossomistamot, mainostoimistojen palvelut, mainosvalokuvaus, markkinatutkimukset sekä markkinointitoimistojen palvelut.

(1) Suhdetoiminnan ja markkinoinnin konsultointi, kun se palvelee liikkeenjohtoa, kuuluu uudessa toimialaluokituksessa kuitenkin luokkaan 'Liikkeenjohdon ja hallinnon palvelut'.

Vanhan toimialaluokituksen mukainen markkinointipalvelu-toiminta ei vastaa kuitenkaan täysin uudistetun toimialaluokituksen mukaista markkinointipalvelua, sillä uudistuksen myötä markkinointipalvelun ulkopuolelle rajattiin osa markkinointipalvelutoimintaan kuuluneista toiminnoista. Samalla markkinointipalveluun lisättiin osia aiemmin muualle luokitelluista toiminnoista.

Uudistetussa toimialaluokituksessa markkinointipalvelun ulkopuolelle on rajattu markkinatutkimusta pääasiallisena toimintanaan harjoittavat yritykset silloin, kun ne palvelevat ensisijassa liikkeenjohtoa tai hallintoa. Nämä luokitellaan nykyisin liikkeenjohton ja hallinnon palveluihin.¹ Samoin alan ulkopuolelle on jätetty nimi- ja osoitetietojen myyntiä harjoittavat yritykset, jotka luokitellaan tietopankkitoimintaan.² Uutena toimintana markkinointipalveluun on sisällytetty luokka 'Muu markkinointipalvelu', joka sijoittui aiemmin markkinointipalvelutoiminnan ulkopuolelle luokkaan 'Edellä mainitseminen liike-elämää palveleva toiminta'.³

Selvityksessä käsitellään aluksi markkinointipalvelujen kotimaista kysyntää ja tarjontaa sekä bruttokansantuotteen, työllisyyden, investointien, tuottavuuden ja kannattavuuden kehitystä vuosina 1977-87. Tämä tapahtuu vanhan toimialaluokituksen mukaisten tietojen pohjalta. Markkinointipalvelutoimintaa verrataan myös muihin toimialoihin. Seuraavaksi kuvataan alan yritysrakennetta, toiminnan laajuutta ja alueellista jakautumista. Tämä tapahtuu sekä vanhan että uuden toimialaluokituksen pohjalta. Tämän jälkeen tarkastellaan alan yritysten kannattavuutta, rahoitusasemaa ja kustannusrakennetta. Tarkastelu suoritetaan uuden toimialaluokituksen pohjalta. Lopuksi tarkastellaan markkinointipalvelujen ulkomaankauppaa 1980-luvulla.

- (1) Liikkeenjohtoa tai hallintoa palvelevien markkinatutkimusyriytysten osuus oli Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin (YTR) mukaan vanhan toimialaluokituksen markkinointipalvelutoiminnan toimipaikoista 7,8, henkilöstöstä 7,9 ja liikevaihdosta 8,6 prosenttia vuonna 1986.
- (2) Nimi- ja osoitetietojen myyntiä harjoittavien yritysten osuus markkinointipalvelutoiminnan toimipaikoista oli YTR:n mukaan 1,6, henkilöstöstä 1,8 ja liikevaihdosta 2,2 prosenttia vuonna 1986.
- (3) Luokassa 'Edellä mainitseminen liike-elämää palveleva toiminta' muun markkinointipalvelun osuus oli YTR:n mukaan toimipaikoista 163 toimipaikkaa, henkilöstöstä 880 henkilöä ja myyntikatteesta 309 miljoonaa markkaa vuonna 1986.

2. MARKKINOINTIPALVELU KANSANTALOUDESSA

2.1 Palvelujen kysyntä

Markkinointipalvelujen kysyntä kytkeytyy läheisesti viestintävälineiden ja palveluja käyttävien yritysten toimintaan. Nämä tarvitsevat alan palveluja mutta voivat tuottaa niitä myös itse. Viime kädessä alalla toimivien yritysten menestys riippuu niiden kilpailukyvyistä suhteessa viestintävälineisiin, asiakkaisiin ja toisiinsa¹.

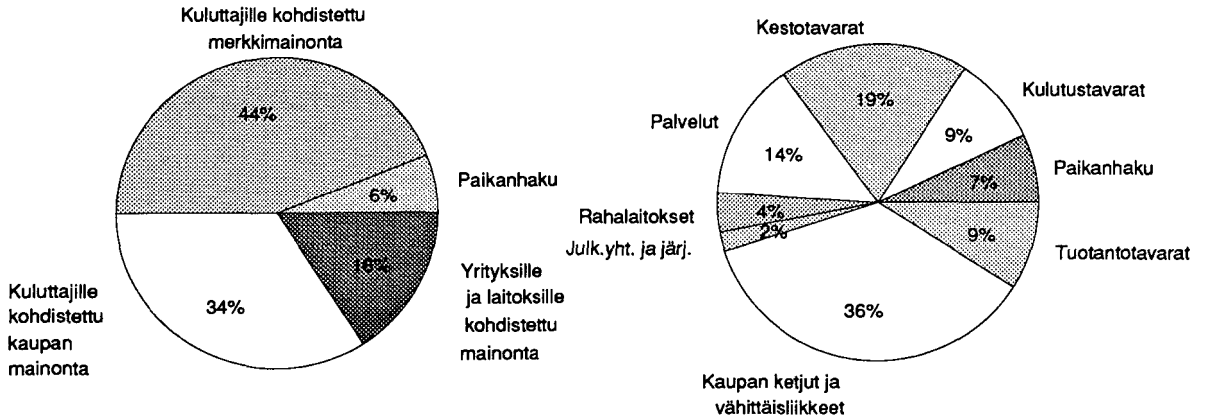
Markkinointipalvelun yritykset ovat markkinoinnin palvelusuoritteiden kuten mainonnan ja tiedotustoiminnan tuotantoon erikoistuneita yrityksiä. Esimerkiksi mainontaa toteutetaan siten, että mainostajat ostavat tarvittavan mainostilan ja -ajan mainosvälineiltä sekä suunnittelu-, tuotanto- ja välityspalvelut alan palveluyrityksiltä.

Markkinointipalvelujen² kysynnästä on olemassa tietoja lähinnä mainonnan³ osalta. Mainonnan avulla tuottajat viestittävät tuotteistaan niiden mahdollisille ostajille. Väliittävästi kuluttajille kohdistetun mainonnan osuus mainonnan kustannuksista oli 5,6 miljardia markkaa vuonna 1988. Yrityksille ja laitoksille kohdistetun tuotantohyödykkeiden mainonnan osuus oli 1,1 miljardia markkaa ja paikanhakumainonnan 400 miljoonaa markkaa.⁴

Suomen Gallupin mukaan⁴ mainostajat ostivat mainostilaa ja -aikaa ja postituspalveluja noin 5,7 miljardilla markalla sekä suunnittelu- ja tuotantopalveluja noin 1,6 miljardilla markalla vuonna 1988. Merkittävä osa mainonnasta on kaupan ketjujen ja vähittäisliikkeiden mainontaa. Kaupan osuus mainonnan kustannuksista oli noin 2,2 miljardia markkaa vuonna 1988.

- (1) Kähkönen (1988, 41)
- (2) Markkinoinnilla tarkoitetaan Törmä-Aunolan (1985) mukaan toimintaa, jossa selvitetään, mitä tarpeita on olemassa, tiedotetaan ostajille näitä tarpeita tyydyttävistä hyödykkeistä ja toimitetaan nämä hyödykkeet ostajalle toiminnan kannattavuus huomioon ottaen.
- (3) Mainonnan osuus korostuu tarkastelussa, sillä sen merkitys on markkinointipalvelussa keskeinen.
- (4) Mainonnan kustannukset ... (1989, 2-8)

KUVIO 1. Mainonnan kustannukset mainonnan kohteen mukaan ja tuoteryhmittäin vuonna 1988, %

Lähde: Mainonnan kustannukset ... (1989)

Valtaosa mainonnasta hoidetaan nykyisin joukkoviestinten välityksellä. Lehdistön¹, television ja radion osuus mainonnan kokonaiskustannuksista oli 6,3 miljardia markkaa ja suoramainonnan 1,1 miljardia markkaa vuonna 1988.²

Mainonta on merkittävä tulonlähde joukkoviestimille. Esimerkiksi sanomalehtien tuloista ilmoitustulojen osuus oli Tilastokeskuksessa tehdyn selvityksen mukaan³ noin 76 prosenttia ja aikakauslehtien tuloista 25 prosenttia vuonna 1985. Paikallisradioiden tuloista mainostulot muodostivat 95 prosenttia vuonna 1987.

Mainonnan kustannukset olivat Suomen Gallupin mukaan² yhteensä 7,4 miljardia markkaa vuonna 1988. Henkeä kohden laskettuina ne olivat ilman yrityksille kohdistuvaa mainontaa 1 500 markkaa ja kotitaloutta kohden 2 700 markkaa. 1980-luvulla mainonnan määrä on kasvanut Suomessa kaksi kertaa nopeammin kuin kansantalouden kokonaistuotanto.

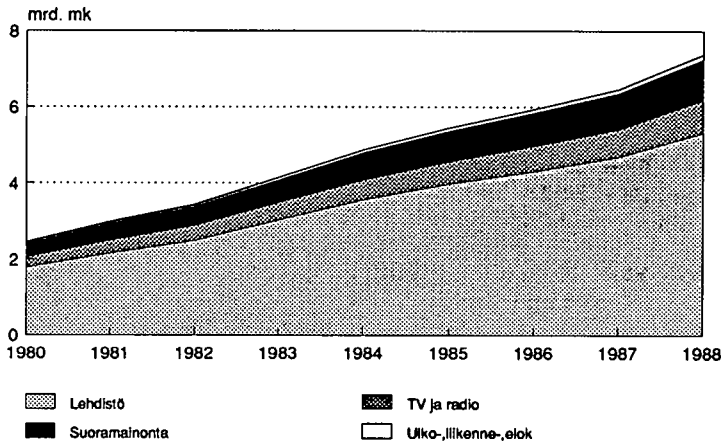
Kustannuksia koskevat tiedot eivät kata kuitenkaan kaikkea mainontaa vuodelta 1988, sillä niihin ei ole sisällytetty menekinedistämistä, messuja ja näyttelyjä, myymälämainontaa eikä urheilumainontaa. Näiden kustannukset olivat

- (1) Pl. valtion, kuntien ja seurakuntien kuulutukset, yksityiset kuulutukset, julkiset virat, tiedotukset ja yksityishenkilöiden rivi-ilmoitukset lehdissä sekä hakemistoilmoittelu.
- (2) Mainonnan kustannukset ... (1989, 2-8)
- (3) Tilastokeskus (1988, 14-15)

vuonna 1985 yhteensä 665 miljoonaa markkaa.¹ Tästä menekinedistämisen osuus oli 192 miljoonaa, messujen ja näytelyjen 189 miljoonaa, myymälämainonnan 192 miljoonaa ja urheilumainonnan 92 miljoonaa markkaa. Menekinedistämisesä sponsorointiin käytettiin 186 miljoonaa ja myymälämainonnassa valomainontaan 68 miljoonaa markkaa vuonna 1987.²

Mainonnan kustannuksia on toisaalta yliarvioitu, sillä kustannuksista tehdyt laskelmat ovat pohjautuneet liian alhaisiin arvioihin mainosajan ja -tilan hankinnassa saaduista alennuksista sekä liian korkeaan arvioon tuotantokustannuksista. Nykyisen käsityksen mukaan³ mainosvälinekustannukset olivat Suomessa noin 4 miljardia markkaa ja tuotantokustannukset noin 1,2 miljardia markkaa vuonna 1988. Tämän mukaan mainonnan bruttokansantuoteosuus oli vuonna 1988 noin 1,4 prosenttia eikä 1,7 prosenttia, kuten edellä esitettyjen tietojen pohjalta. Tietojen puutteista huolimatta mainonnan kustannukset kuvaavat nykyisellään hyvin mainonnan sisäisiä suuruussuhteita ja mainonnassa tapahtuneita muutoksia.²

KUVIO 2. Mainonnan kustannukset mainosmuodoittain 1980-1988, miljardia markkaa

Lähde: Mainonnan kustannukset ... (1989)

- (1) Mainonnan kustannukset ... (1986)
- (2) Mainonnan kustannukset ... (1989, 2-8)
- (3) Kauppalehti-Optio 14.9.1989

2.2 Tuotanto ja investoinnit

Markkinointipalvelutoiminnan tuottama arvonlisäys oli kansantalouden tilinpidon mukaan noin 1,3 miljardia markkaa vuonna 1988. Tämä on noin kolme promillea tuottajahintaisesta bruttokansantuotteesta (BKT). Liike-elämää palvelevan toiminnan arvonlisäyksestä osuus oli hieman alle kahdeksan prosenttia. Vuodesta 1978 vuoteen 1988 markkinointipalvelun arvonlisäys kasvoi nopeammin kuin koko kansantalouden tai palvelualojen arvonlisäys keskimäärin. Kasvu oli kuitenkin selvästi hitaampaa kuin koko liike-elämää palvelevalla alalla.

TAULUKKO 1. Tuottajahintaisen arvonlisäyksen kehitys toimialoittain kansantalouden tilinpidon mukaan 1978-1988

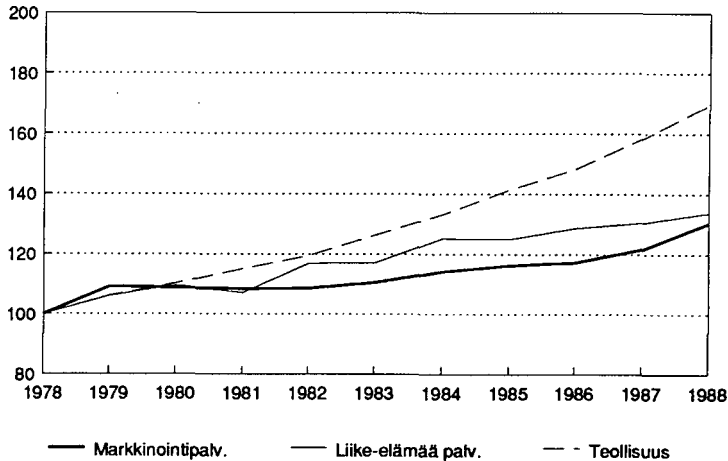
TOIMIALA	OSUUS BKT:STA		ARVONLISÄYKSEN
	1978	1988	VOLYYMIN
	%	%	MUUTOS/VUOSI
			%
Maa- ja metsä- talous yms.	8,8	6,4	-0,3
Teollisuus	26,0	27,5	+3,7
Rakentaminen	8,7	7,3	+1,7
Palvelualat	56,5	58,8	+3,8
-Liike-elämää palveleva ala	2,6	4,3	+8,3
--Markkinointi- palvelutoiminta	0,3	0,3	+4,6
YHTEENSÄ	100,0	100,0	+3,2

Markkinointipalvelutoiminnan palveluksessa toimi kansantalouden tilinpidon mukaan noin 6 100 työntekijää vuonna 1988. Tämä oli vajaa kolme promillea työllisestä työvoimasta. Vuodesta 1978 vuoteen 1988 työntekijöiden määrä on kasvanut runsaan kolmanneksen.

Mainonnan ammateissa työskenteli väestölaskennan (VAL) mukaan eri toimialoilla yhteensä 9 600 henkilöä vuonna 1985. Heistä 44 prosenttia toimi liike-elämää palvelevalla alalla, johon myös markkinointipalvelutoiminta luokitellaan. Kaupan palveluksessa mainonnan ammattilaisista työskenteli 27 ja teollisuudessa 22 prosenttia. Yrittäjinä alan ammattilaisista toimi noin 700 henkilöä.

Markkinointipalvelutoiminnan yritysten kansantaloudellinen tuottavuus¹ on kehittynyt kansantalouden tilinpidon mukaan heikommin kuin liike-elämää palvelevalla alalla keskimäärin vuodesta 1978 vuoteen 1988. Heikkoon tuottavuuden kehitykseen on mahdollisesti eräänä osasyynä alan yritysten suhteellisen alhainen koneistusaste.

KUVIO 3. Kansantaloudellisen tuottavuuden kehitys markkinointipalvelutoiminnassa, liike-elämää palvelevalla alalla ja teollisuudessa 1978-1988, ind. (1978=100)

Lähde: Kansantalouden tilinpito

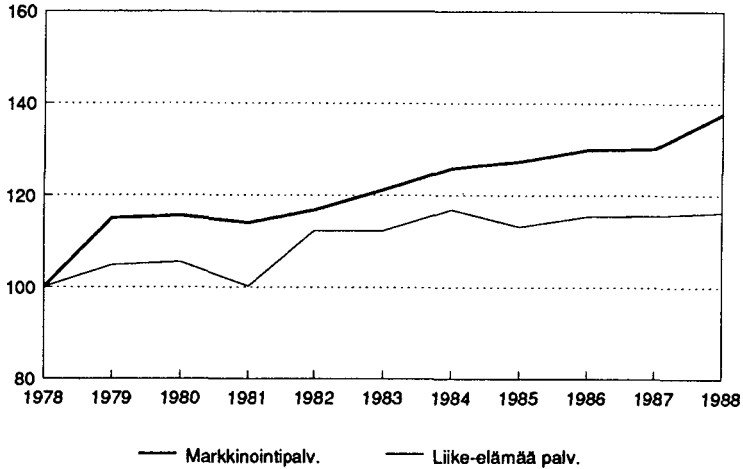
Investoinnit kiinteään pääomaan kasvoivat markkinointipalvelutoiminnassa kansantalouden tilinpidon mukaan liki kolminkertaisiksi vuodesta 1978 vuoteen 1988. Pääomavaltaituminen on tapahtunut alalla kuitenkin hitaammin kuin koko liike-elämää palvelevalla alalla keskimäärin. Esimerkiksi automaattisessa tietojenkäsittelytoiminnassa investointiaste (kiinteään pääoman bruttomuodostuksen suhde tuottajahintaiseen arvonlisäykseen) nousi 15 prosentista 19 prosenttiin vuosina 1977-87.² Markkinointipalvelutoiminnassa investointiaste nousi kahdeksasta prosentista 10 prosenttiin vuosina 1978-88.

Markkinointipalvelutoiminnan kansantaloudellinen kannattavuus on kehittynyt suotuisasti 1970-luvun lopulta lähtien.

- (1) Kansantaloudellinen tuottavuus saadaan suhteuttamalla tuottajahintainen arvonlisäys alalla tehtyihin työtunteihin.
- (2) Luukinen (1989b, 10)

Ainoastaan vuonna 1981 alan bruttokateprosentilla¹ mitattu kannattavuus laski hieman. Markkinointipalvelun kannattavuus on ollut myös parempi kuin liike-elämää palvelevalla alalla keskimäärin.

KUVIO 4. Kansantaloudellisen kannattavuuden kehitys markkinointipalvelutoiminnassa ja liike-elämää palvelevalla alalla 1978-1988, ind.(1978=100)

Lähde: Kansantalouden tilinpito

(1) Bruttokateprosentilla tarkoitetaan bruttotoimintaylijäämän suhdetta tuottajahintaiseen arvonnalisäykseen. Bruttotoimintaylijäämä sisältää yrittäjien toimintaylijäämän ja kiinteän pääoman kulumisen.

3. YRITYSTEN MÄÄRÄ, HENKILÖSTÖ JA TOIMINNAN LAAJUUS

3.1. Yritykset

Suomessa toimi 953 markkinointipalvelun yritystä Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin (YTR) mukaan vuonna 1986. Yritysten määrä kohosi rekisterin palvelutiedostossa 1 379 yritykseen vuonna 1988.¹

TAULUKKO 2. Markkinointipalvelun yritykset päätoimialoittain YTR:n mukaan vuonna 1986

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	MAINOS- TOIMIS- TOT	MAINOSTEN VÄLITYS JA JAKELU	MUU MARK- KINOINTI- PALVELU	MARKK.- PALVELU YHTEENSÄ
- 4	415	113	118	646
5-19	166	46	32	244
20-49	31	6	3	40
50-	16	4	3	23
YHTEENSÄ	628	169	156	953

Mainostajien liiton Mainostajan Hakemisto -julkaisun mukaan² mainonnan palvelu- ja tuotantoyrityksiä oli Suomessa 1 446 vuoden 1989 alussa. Nämä jakaantuivat päätoimintansa mukaan seuraavasti: markkinatutkimus 28, mainonnan suunnittelu ja välitys 444, mainoselokuva- ja muu ääni- tai kuvatuotanto 222, painotuotanto 448, suoramarkkinointi 70, ulkomainonta ja myymälämainonta 55, liikelahjat 45, sponsorointi 8, PR ja viestintä 38 ja muut ryhmät 88.³

Useimmat markkinointipalvelun yritykset ovat YTR:n mukaan pieniä alle viiden työntekijän yrityksiä, jotka ovat eri-

- (1) Vuoden 1988 tilastossa yritysten määrä jää kuitenkin alhaisemmaksi, sillä tilastoon otetaan mukaan yritykset, jotka vuonna 1988 ovat toimineet vähintään puoli vuotta ja joiden henkilöstömäärä ylittää keskimäärin 0,5 henkilöä (ks. liite 1).
- (2) Mainostajien liitto (1989)
- (3) Tilastokeskuksen uudessa toimialaluokituksessa markkinointipalveluun ei sisällytetä markkinatutkimusta, painotuotantoa tai elokuvatuotantoa päätoimialanaan harjoittavia yrityksiä. Esimerkiksi markkinatutkimus ja osittain myös viestintä sijoittuvat toimialaluokituksen mukaan liikkeenjohdon ja hallinnon palveluihin.

koistuneet omalle kapean osaamisen alueelleen ja joilla on vain yksi toimipaikka. Alan yrityksistä ainoastaan 63 työllisti vähintään 20 työntekijää vuonna 1986. Yli 100 henkilön yrityksiä oli kahdeksan. Monitoimipaikkaisia yrityksiä oli YTR:n mukaan noin 30.

TAULUKKO 3. Markkinointipalvelun yritykset toimipaikkojen määrän mukaan yritys- ja toimipaikkarekisterissä vuonna 1986

TOIMI- PAIKKOJEN MÄÄRÄ	YRI- TYKSET lkm	TOIMI- PAIKAT lkm	HENKI- LÖSTÖ lkm	MYYNTI- KATE milj. mk
yksi	922	922	5 183	1 453
kaksi	25	50	833	212
vähintään kolme	6	20	350	84
YHTEENSÄ	953	992	6 365	1 750

Alan yrityksistä 57 prosenttia oli YTR:n mukaan osakeyhtiöitä. Kommandiittiyhtiöitä oli 22 prosenttia sekä avoimia yhtiöitä, luonnollisia henkilöitä ja muita oikeudellisia muotoja 20 prosenttia vuonna 1986.

Lähes kaikki markkinointipalvelun yritykset ovat YTR:n mukaan yksityisiä kotimaisia yhtiöitä. Valtion tai kuntainliiton omistamia yhtiöitä oli neljä vuonna 1986. Ns. ensimmäisen sukupolven ulkomaisia yhtiöitä, joissa suoran ulkomaisen omistuksen osuus on vähintään 20 prosenttia, oli 22¹. Vuodesta 1984 ulkomaisten yhtiöiden määrä väheni yhdellä ja valtion tai kuntainliiton omistamien yhtiöiden määrä kasvoi kahdella.

Noin puolet markkinointipalvelun yrityksiin suuntautuneista ulkomaisista sijoituksista on peräisin ruotsalaisista yhtiöistä. Muita sijoittajamaita ovat olleet USA, Alankomaat, Sveitsi, Iso-Britannia ja Tanska.

Sijoitukset suomalaisiin markkinointipalvelun yrityksiin ovat kasvaneet 1980-luvun loppupuolella. Esimerkiksi Mainostoimistojen liiton (MTL) 64 jäsenoimistosta 14 oli ul-

(1) Ensimmäisen sukupolven ulkomaisten yhtiöiden määrä ei kuvaa täysin ulkomaisten yhtiöiden todellista merkitystä Suomessa, sillä tarkastelun ulkopuolelle jäävät mm. maassa jo toimivien ulkomaisten yhtiöiden sijoitukset edelleen toisiin yrityksiin. Toistaiseksi näistä ei ole saatavilla virallista tilastotietoa.

komaisessa omistuksessa vuonna 1988. Näistä 11 oli amerikkalaisia. Vuonna 1988 tehtyjen yrityskauppojen jälkeen kaikki suurimmat amerikkalaiset mainosketjut omistavat toimistoja Suomessa.¹

TAULUKKO 4. Ensimmäisen sukupolven ulkomaiset markkinointipalvelun yritykset sijoittajamaittain YTR:n mukaan vuonna 1986

SIJOITTAJAMAA	YRITYKSET LKM
Ruotsi	9
USA	6
Alankomaat	2
Sveitsi	2
Iso-Britannia	1
Tanska	1
Muut maat	1
YHTEENSÄ	22

Lähes 80 prosenttia vuonna 1988 alalla toimineista yrityksistä on aloittanut toimintansa 1980-luvulla. Aloittaneiden yritysten määrä² on kasvanut voimakkaasti varsinkin vuosikymmenen loppupuoliskolla. Keskimäärin yritysten määrä kasvoi vuosina 1980-88 noin 23 prosenttia vuodessa.

Markkinointipalvelutoiminnan yrityksiä on haettu konkurssiin viime vuosina keskimäärin 27 yritystä vuodessa, mikä on noin yksi prosentti kaikista käsitellyistä konkurssitapauksista. Vain osa näistä yrityksistä on päätyneet konkurssiin, sillä konkurssiin hakeminen on muuttunut nykyisin yhä enemmän velkojien käyttämäksi saatavien perintäkeinoksi. Useimmat konkurssiin haetut yritykset ovat olleet pieniä alle viiden työntekijän yrityksiä.

3.2. Henkilöstö

Markkinointipalvelun yritykset työllistivät YTR:n mukaan hieman alle 6 400 henkilöä vuonna 1986. Henkilöstön määrä jakaantui seuraavasti:

- (1) Kähkönen (1989, 42)
- (2) Toimintansa aloittaneiden yritysten määrä ei kuvaa pelkästään uusperustantaa vaan myös omistajaa tai oikeudellista muotoaan vaihtaneiden yritysten määrää.

TAULUKKO 5.

Markkinointipalvelun yritysten henkilös-
tö päätoimialoittain YTR:ssä vuonna 1986

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	MAINOS- TOIMIS- TOT	MAINOSTEN VÄLITYS JA JAKELU	MUU MARK- KINOINTI- PALVELU	MARKK.- PALVELU YHTEENSÄ
- 4	720	200	190	1 110
5-19	1 393	420	290	2 103
20-49	897	172	87	1 156
50-	1 345	320	332	1 997
YHTEENSÄ	4 355	1 112	899	6 366

Väestölaskennan (VAL) mukaan liki puolella markkinointi-
palvelutoiminnan työntekijöistä oli vähintään ylemmän kes-
kiasteen tutkinto vuonna 1985. Yliopistotason tutkinto oli
11 prosentilla työntekijöistä. Yleisin koulutustausta on
kaupallinen koulutus.

Noin puolet alan työntekijöistä oli alle 35-vuotiaita
vuonna 1985. Naisten osuus alan työntekijöistä oli samoin
noin puolet. 1980-luvulla työntekijöiden keski-ikä on hie-
man noussut ja naisten osuus kasvanut.

3.3. Liikevaihto ja myyntikate

Markkinointipalvelun kokonaisliikevaihto oli verohallituk-
sen elinkeinoverotusaineiston (EVR) mukaan 4,4 miljardia
markkaa vuonna 1987. Tämä jakaantui seuraavasti:

TAULUKKO 6.

Markkinointipalvelun yritysten liike-
vaihto päätoimialoittain EVR:n mukaan
vuonna 1987, milj. mk

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	MAINOS- TOIMIS- TOT	MAINOSTEN VÄLITYS JA JAKELU	MUU MARK- KINOINTI- PALVELU	MARKK.- PALVELU YHTEENSÄ
- 4	256	62	73	391
5-19	811	116	112	1 039
20-49	769	24	30	823
50-	1 753	101	144	1 998
ei tietoa	96	28	30	156
YHTEENSÄ	3 685	331	389	4 407

Liikevaihto ei kuvaa markkinointipalvelun oman tuotannon todellista laajuutta, koska osa siitä koostuu mediavälityksestä ja alihankinnoista. Esimerkiksi mainostoimistossa välitystoiminnan ja alihankinnan osuus liikevaihdosta on keskimäärin 60-70 prosenttia.¹ Lisäksi kun palveluja ostetaan ja niitä laskutetaan edelleen, liikevaihdon määrä kertautuu palveluketjun yrityksissä. Mainostoimistot voivat myös sisällyttää liikevaihtoon mediatoimistolle antamansa välityksen, vaikka kyseinen erä ei kirjaudukaan ao. mainostoimiston kirjanpidossa.² Näistä syistä myyntikatetta pidetään alalla parempana mittana kuin liikevaihtoa.

Markkinointipalvelun myyntikate oli yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan 1,7 miljardia markkaa vuonna 1986. Tämä jakaantui seuraavasti:

TAULUKKO 7. Markkinointipalvelun yritysten myyntikate YTR:n mukaan vuonna 1986, milj. mk

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	MAINOS- TOIMIS- TOT	MAINOSTEN VÄLITYS JA JAKELU	MUU MARK- KINOINTI- PALVELU	MARKK.- PALVELU YHTEENSÄ
- 4	188	67	68	323
5-19	383	130	110	623
20-49	228	22	29	279
50-	332	95	99	525
YHTEENSÄ	1 131	313	306	1 750

Markkinointipalvelu on pienyritysvaltaisuudestaan huolimatta suhteellisen keskittynyttä. Alan kokonaismyyntikatteesta suurten vähintään 50 työntekijän yritysten osuus oli YTR:n mukaan 30 prosenttia vuonna 1986.

Mainostoimistoalalla viiden suurimman yrityksen osuus alan myyntikatteesta oli YTR:n mukaan noin 13 prosenttia vuonna 1986. Mainosten välitys- ja jakelualalla suurimpien yritysten osuus alan myyntikatteesta oli 37 ja muussa markkinointipalvelussa 42 prosenttia.

(1) Mark-lehti 3/1986

(2) MTL (1989a, 2)

3.4. Palvelujen alueellinen jakauma

Markkinointipalvelujen tarjonta suuntautuu edelleen lähinnä pääkaupunkiseudulle, vaikka alan myyntikate sekä toimipaikkojen ja henkilöstön määrä ovat kasvaneet viime vuosina suhteellisesti ripeämmin muualla maassa. Yksinomaan Helsingin osuus markkinointipalvelun toimipaikoista oli 40, työllisestä työvoimasta 64 ja myyntikatteesta 66 prosenttia vuonna 1986.

Muualla Suomessa markkinointipalvelu on kasvanut lähinnä suurissa aluekeskuksissa. Toiminnan kannattavuus edellyttää riittävän suurta asiakaskuntaa ja ammattitaitoista työvoimaa, jotka aluekeskuksissa voidaan saavuttaa kohtuullisella etäisyydellä.

Myyntikatteella mitaten markkinointipalvelu oli vilkkainta Helsingin lisäksi Tampereella, Turussa, Espoossa ja Lahdessa vuonna 1986. Myös Vantaalla, Jyväskylässä, Oulussa, Kuopiossa, Vaasassa ja Porissa alan toiminta on vireää.

TAULUKKO 8. Markkinointipalvelujen alueellinen jakauma vuosina 1984 ja 1986¹
YTR:n mukaan

LÄÄNI	TOIMIPAIKAT lkm		HENKILÖSTÖ lkm		MYYNTIKATE milj. mk	
	1984	1986	1984	1986	1984	1986
Uudenmaan lääni	552	535	4 612	4 479	1 177	1 284
Turun ja Porin l. ja Ahvenanmaa	78	91	294	402	67	123
Hämeen lääni	111	116	576	646	171	171
Kymen lääni	37	43	72	156	20	26
Mikkelin lääni	14	27	36	61	9	15
Pohjois-Karj. l.	13	14	29	39	5	8
Kuopion lääni	23	23	63	96	12	19
Keski-Suomen l.	21	32	94	103	20	27
Vaasan lääni	36	53	87	150	19	29
Oulun lääni	32	46	107	157	22	37
Lapin lääni	11	15	20	34	5	6
YHTEENSÄ	928	995	5 990	6 323	1 527	1 744

(1) Vuoden 1984 luvut ovat markkinointipalvelutoiminnan tietoja, joita ei sellaisinaan voi rinnastaa vuoden 1986 markkinointipalvelun lukuihin (ks. sivu 4).

Markkinointipalvelutoiminta on keskittynyt Suomessa lähinnä Uudenmaan läänisiin. Uudenmaan läänin osuus alan bruttokansantuotteesta oli 76 prosenttia vuonna 1986. Uudenmaan lisäksi markkinointipalveluja tuotetaan suhteellisen runsaasti myös Hämeen läänissä sekä Turun ja Porin läänissä. Turun ja Porin läänissä alan tuotanto on lisäksi kasvanut nopeasti viime vuosina. Nopeimmin markkinointipalvelujen tuotanto kasvoi vuodesta 1984 vuoteen 1986 Kymen läänissä. Hämeen läänissä alan tuotanto on sen sijaan supistunut.

TAULUKKO 9. Markkinointipalvelutoiminnan tuotanto lääneittäin vuonna 1986 ja muutokset vuodesta 1984 kansantalouden tilinpidon mukaan

LÄÄNI	KOKONAIS- TUOTOS		VÄLITUOTE- KÄYTTÖ		ARVON- LISÄYS	
	milj. mk	muu- tos-%	milj. mk	muu- tos-%	milj. mk	muu- tos-%
Uudenmaan lääni	4 058	+17	3 257	+16	800	+20
Turun ja Porin l. ja Ahvenanmaa	359	+81	288	+80	71	+86
Hämeen lääni	434	-14	348	-15	85	-11
Kymen lääni	107	+83	86	+82	21	+88
Mikkelin lääni	48	+79	39	+78	9	+83
Pohjois-Karj. l.	21	+59	17	+58	4	+62
Kuopion lääni	64	+78	52	+77	13	+83
Keski-Suomen l.	75	+28	60	+27	15	+32
Vaasan lääni	86	+59	69	+58	17	+63
Oulun lääni	86	+36	69	+35	17	+40
Lapin lääni	21	+59	17	+58	4	+62
YHTEENSÄ	5 359	+19	4 302	+18	1 057	+23

4. YRITYSTEN LIIKETALOUDELLINEN ASEMA

4.1. Kannattavuus ja kulurakenne

Markkinointipalvelun kulurakennetta tarkastellaan seuraavassa jalostusarvon avulla. Jalostusarvo koostuu alalla toimivien yritysten käyttökatteista, palkoista, sosiaaliturvamaksuista ja vuokratuloista. Kun jalostusarvosta vähennetään henkilöstömenot, saadaan selville, kuinka paljon yritysten käyttöön jää rahaa palkkojen ja muiden kiinteiden kulujen jälkeen. Tällä rahalla maksetaan vuokrat, nettokorot ja verot sekä muut mahdolliset kulut. Näin syntyy rahoitustulos, josta saadaan poistot vähentämällä esille yritysten nettotulos. Nettotulosta yleensä tarkoitetaan, kun puhutaan yritysten todellisesta tuloksesta.¹ Nettotuloksen ja katelukujen avulla tarkastellaan alan kannattavuutta.

Mainostoimistot maksoivat palkkoja ja työnantajien pakollisia sosiaaliturvamaksuja EVR:n mukaan yhteensä 580 miljoonaa markkaa vuonna 1987.² Keskimäärin ne olivat noin 16 prosenttia toimistojen liikevaihdosta. Aine- ja tarvikemenoihin³ käytettiin mainostoimistoissa 2 430 miljoonaa markkaa. Tämä on keskimäärin 68 prosenttia toimistojen liikevaihdosta. Vuokratulujen osuus oli mainostoimistoissa 100 miljoonaa markkaa eli keskimäärin vajaa kolme prosenttia liikevaihdosta. Muita liikekuluja maksettiin mainostoimistoissa yhteensä 510 miljoonaa markkaa, keskimäärin vajaa 14 prosenttia liikevaihdosta.

Mainostoimistojen liiton (MTL) jäsenoimistoissa palkkojen ja sosiaaliturvamaksujen osuus oli noin 14 ja ostojen osuus noin 74 prosenttia liikevaihdosta vuonna 1987.⁴ Ostosta runsas kolmannes oli tuotantoa, lähinnä painotöitä, ja loput hankittua mainostilaa ja -aikaa. Huoneistokulujen osuus oli MTL-toimistoissa hieman yli kaksi prosenttia ja muiden liikekulujen osuus hieman yli seitsemän prosenttia. MTL:n jäsenenä on 64 keskimäärin suhteellisen suurta mainostoimistoa, joiden yhteenlaskettu liikevaihto oli noin 2,4 miljardia markkaa vuonna 1987. Yritysten palveluksessa työskenteli 2 076 työntekijää.

Lukuja verrattaessa on muistettava, että useissa edellä mainituissa, ja myös jatkossa esitettävissä muuttujissa

- (1) Mainosuutiset 11/89
- (2) Absoluuttisiin lukuihin sisältyvät kaikkien, myös ns. parittomien yritysten tiedot (vrt. liitetaulukko 22).
- (3) Aine- ja tarvikemenoihin sisällytetään muun muassa ostettu tuotanto sekä hankittu mainostila ja -aika.
- (4) MTL (1988, 4-8)

esiintyy puutteita EVR-aineistossa. Useimmat puutteet aiheutuvat siitä, että yksittäisiä tilinpäätöseriä ei verohallituksessa oikaista virallista tilinpäätöskaavaa vastaavaksi. Toisaalta aineistossa saattaa esiintyä myös virheitä, joten aineistoa tulee tulkita kauttaaltaan varovaisesti (ks. liite 1).

TAULUKKO 10. Mainostoimistojen kulurakenne EVR:n mukaan vuonna 1987, % liikevaihdosta

HENKILÖSTÖN SUURUUS- LUOKKA	KULUERÄT			
	Aineet ja tarvikkeet	Palkat +sotu	Vuokrat	Muut liikekulut
- 4	43,5	26,1	6,0	17,3
5-49	62,4	17,9	2,9	13,8
50-	74,2	12,0	1,9	13,2
YHTEENSÄ	66,7	15,7	2,7	13,8

Mainosten välitys ja jakelu-alalla maksettiin palkkoja ja sosiaaliturvamaksuja yhteensä 135 miljoonaa markkaa eli keskimäärin 43 prosenttia yritysten liikevaihdosta. Aine- ja tarvikemenot olivat alalla yhteensä 70 miljoonaa markkaa eli keskimäärin 22 prosenttia yritysten liikevaihdosta. Vuokratuluja maksettiin yhteensä 20 miljoonaa markkaa eli keskimäärin runsaat viisi prosenttia yritysten liikevaihdosta. Muita liikekuluja maksettiin alan yrityksissä yhteensä 100 miljoonaa markkaa, keskimäärin 30 prosenttia liikevaihdosta.

TAULUKKO 11. Mainosten välitys- ja jakeluyritysten kulurakenne EVR:n mukaan vuonna 1987, % liikevaihdosta

HENKILÖSTÖN SUURUUS- LUOKKA	KULUERÄT			
	Aineet ja tarvikkeet	Palkat +sotu	Vuokrat	Muut liikekulut
- 4	24,8	35,7	5,4	28,0
5-49	26,6	47,1	5,4	30,8
50-	14,5	41,5	4,6	32,8
YHTEENSÄ	22,2	42,8	5,2	30,8

Muu markkinointipalvelu -alalla maksettiin palkkoja ja työnantajien sosiaaliturvamaksuja yhteensä 140 miljoonaa markkaa eli keskimäärin 36 prosenttia yritysten liikevaihdosta. Aineisiin ja tarvikkeisiin ym. vastaaviin kuluihin käytettiin alalla yhteensä 70 miljoonaa markkaa. Tämä on keskimäärin 18 prosenttia yritysten liikevaihdosta. Vuokrakuluja maksettiin alalla yhteensä 20 miljoonaa markkaa eli keskimäärin runsaat viisi prosenttia yritysten liikevaihdosta. Muita liikekuluja maksettiin alalla yhteensä 130 miljoonaa markkaa, keskimäärin 32 prosenttia liikevaihdosta.

TAULUKKO 12. Muun markkinointipalvelun yritysten kulurakenne EVR:n mukaan vuonna 1987, % liikevaihdosta

HENKILÖSTÖN SUURUUS- LUOKKA	Aineet ja tarvikkeet	KULUERÄT		
		Palkat +sotu	Vuokrat	Muut liikekulut
- 4	36,3	26,9	4,7	29,4
5-49	15,5	41,4	7,4	39,1
50-	8,3	38,2	4,1	29,6
YHTEENSÄ	17,9	36,3	5,4	32,4

Mainostoimistoalalla kertyi jalostusarvoa henkilöä kohden keskimäärin 185 000 markkaa vuonna 1987. Tällä tavoin mitaten henkilöstön käytön tehokkuus oli korkein suurissa vähintään 50 henkilön toimistoissa ja alhaisin pienissä alle viiden henkilön toimistoissa. Liikevaihtoa mainostoimistoissa kertyi 858 000 markkaa henkilöä kohden.¹

MTL:n jäsenoimistoissa jalostusarvoa kertyi 215 000 ja liikevaihtoa keskimäärin 1 135 000 markkaa henkilöä kohden vuonna 1987.²

Mainosten välityksessä ja jakelussa jalostusarvoa kertyi henkilöä kohden keskimäärin 123 000 markkaa. Liikevaihtoa alan yrityksissä kertyi henkilöä kohden 251 000 markkaa.

Muun markkinointipalvelun yrityksissä jalostusarvoa kertyi keskimäärin 212 000 markkaa henkilöä kohden. Liikevaihtoa yrityksissä kertyi henkilöä kohden 412 000 markkaa.

- (1) Liikevaihdon määrä ei kuvaa mainostoimistoissa toiminnan todellista tehokkuutta. Lähinnä se kuvaa vain toimiston läpi kulkevan rahan määrää.
- (2) MTL (1988, 3-6)

TAULUKKO 13. Henkilöstön käytön tehokkuus markkinoitipalvelun yrityksissä päätoimialoittain vuonna 1987 EVR:n mukaan, jalostusarvo/henkilöstö, 1 000 mk

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	MAINOS-TOIMISTOT	MAINOSTEN VÄLITYS JA JAKELU	MUU MARKKINOINTIPALVELU
- 4	183,4	189,4	196,5
5-49	185,6	96,8	193,5
50-	195,9	142,7	226,0
YHTEENSÄ	184,8	123,2	212,0

Mainostoimistoalalla yritysten kannattavuus oli käyttökateprosentin¹ ja nettotulosprosentin² perusteella parhain pienissä ja heikoin suurissa toimistoissa. Käyttökateprosentti oli alalla keskimäärin runsaat kolme ja nettotulosprosentti keskimäärin runsaat yksi.

MTL:n jäsenoimistoissa käyttökate oli keskimäärin kolme prosenttia liikevaihdosta vuonna 1987.³

TAULUKKO 14. Kannattavuus mainostoimistoissa EVR:n mukaan vuonna 1987, % liikevaihdosta

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	KÄYTTÖKATE PROSENTTI	NETTOTULOS-PROSENTTI
- 4	9,3	3,6
5-49	3,5	1,5
50-	2,1	1,1
YHTEENSÄ	3,2	1,4

Mainosten välityksessä ja jakelussa käyttökateprosentti oli keskimäärin noin yksi ja nettotulosprosentti hieman alle yksi.

(1) Käyttökate-% = (käyttökate/liikevaihto)*100

(2) Nettotulos-% = ((tilikauden tulos-varausten muutos-verokorjaus)/liikevaihto)*100

Verokorjaus on varausten tai rahastojen käyttö verojen maksuun miinus siirrot rahastoihin.

(3) MTL (1988, 3)

Muussa markkinointipalvelussa käyttökateprosentti oli keskimäärin liki 10 ja nettotulosprosentti hieman alle kolme. Käyttökateprosentilla mitaten alan kannattavuus oli korkein suurissa yli 50 henkilön yrityksissä. Nettotulosprosentti mitaten kannattavuus oli korkein pienissä alle viiden henkilön yrityksissä.

4.2. Rahoitusasema ja taseen rakenne

Yrityksen rahoitusasemaa kuvataan maksuvalmiudella ja vakavaraisuudella. Maksuvalmiuteen vaikuttaa lähinnä lyhytaikaisen vieraan pääoman määrä suhteessa yrityksen rahoitusomaisuuteen sekä ostovelkojen ja myyntisaamisten kiertoaika. Maksuvalmiutta tarkastellaan seuraavassa quick ration avulla. Vakavaraisuuteen vaikuttaa puolestaan vieraan pääoman osuus taseessa. Vakavaraisuutta tarkastellaan seuraavassa vieraan pääoman suhteellisen osuuden ja oman pääoman osuutta kuvaavan omavaraisuusasteen avulla. Samalla selvitetään myös vieraan pääoman käytöstä aiheutuneita korkokuluja.

Mainostoimistoalalla korkokulujen osuus oli keskimäärin yksi prosentti liikevaihdosta. Korkokulujen osuus oli suurin alle viiden henkilön toimistoissa, joissa toimintaa rahoitetaan suhteellisen paljon vieraan pääoman turvin. Vieraan pääoman osuus (pl. ennakkomaksut) oli alalla keskimäärin viidennes liikevaihdosta. Suurimmillaan sen osuus oli pienissä mainostoimistoissa.

MTL:n jäsenoimistoissa korkokulujen osuus oli hieman alle yksi prosenttia liikevaihdosta. Vieraan pääoman osuus liikevaihdosta toimistoissa oli keskimäärin runsaat 16 prosenttia.

TAULUKKO 15.

Korkokulut ja vieras pääoma mainostoimistoissa EVR:n mukaan vuonna 1987, % liikevaihdosta

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	VIERAS PÄÄOMA	KORKO- KULUT
- 4	38,8	2,5
5-49	22,5	1,2
50-	14,8	0,8
YHTEENSÄ	20,1	1,0

Mainosten välityksessä ja jakelussa korkokuluja maksettiin keskimäärin liki neljä prosenttia yritysten liikevaihdosta. Vieraan pääoman osuus oli alalla keskimäärin 47 prosenttia yritysten liikevaihdosta.

Muun markkinointipalvelun yritykset maksoivat korkokuluja keskimäärin hieman yli kolme prosenttia liikevaihdostaan. Korkokulujen osuus oli suurin yli 100 henkilön yrityksissä, joissa myös vierasta pääomaa oli suhteellisen paljon. Keskimäärin vieraan pääoman osuus oli alalla hieman alle 45 prosenttia yritysten liikevaihdosta.

TAULUKKO 16. *Korkokulut ja vieras pääoma mainosten välityksen ja jakelun sekä muun markkinointipalvelun yrityksissä EVR:n mukaan vuonna 1987, % liikevaihdosta*

HENKILÖSTÖN SUURUUS- LUOKKA	MAINOSTEN VÄLITYS JA JAKELU		MUU MARKKINOINTI- PALVELU	
	VIERAS PÄÄOMA	KORKO- KULUT	VIERAS PÄÄOMA	KORKO- KULUT
- 4	37,7	2,6	45,8	2,6
5-49	53,0	4,5	31,1	1,4
50-	44,4	3,7	56,2	5,0
YHTEENSÄ	46,9	3,8	44,6	3,1

Mainostoimistoalalla yritysten omavaraisuusaste¹ oli keskimäärin 28 prosenttia. Paras vakavaraisuus oli omavaraisuusasteella mitaten suurissa yli 50 henkilön toimistoissa ja alhaisin pienissä alle viiden henkilön toimistoissa.

Vieraan pääoman osuus oli mainostoimistoalalla keskimäärin 73 prosenttia taseen loppusummasta. Lyhytaikaista vierasta pääomaa (pl. ennakkomaksut) oli mainostoimistoissa keskimäärin 50 prosenttia taseen loppusummasta. Pitkäaikaisen vieraan pääoman osuus oli alalla keskimäärin 23 prosenttia taseen loppusummasta. Quick ratio² oli mainostoimistoissa keskimäärin 1,3. Paras maksuvalmius oli quick ratiolla mitaten suurissa yli 50 henkilön ja alhaisin pienissä alle viiden henkilön toimistoissa.

(1) Omavaraisuusaste = $(\text{Oma pääoma} + \text{varaukset} + \text{arvostuserät} / \text{taseen loppusumma}) * 100$

(2) Quick ratio = $(\text{Rahoitusomaisuus}) / (\text{lyhytaikainen vieras pääoma-ennakkomaksut})$

MTL:n jäsenoimistoissa omavaraisuusaste oli keskimäärin 33 prosenttia. Lyhytaikaisen vieraan pääoman osuus oli niissä 45 ja pitkäaikaisen vieraan pääoman 22 prosenttia taseen loppusummasta. Quick ratio oli MTL:n jäsenoimistoissa keskimäärin 1,6.

TAULUKKO 17. Mainostoimistojen rahoitusasema
EVR:n mukaan vuonna 1987

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	OMAVARAI- SUUSASTE	LYHYTAI- KAINEN VPO TA- SEESTA	PITKÄAI- KAINEN VPO TA- SEESTA	QUICK RATIO
	%	%	%	
- 4	19,4	52,4	34,5	0,92
5-49	27,1	50,2	24,2	1,26
50-	32,1	49,9	17,6	1,51
YHTEENSÄ	27,8	50,0	23,2	1,31

Mainosten välityksessä ja jakelussa yritysten omavaraisuusaste oli keskimäärin 23 prosenttia. Paras maksuvalmius oli omavaraisuusasteella mitaten yli 50 henkilön yrityksissä ja heikoin alle viiden henkilön yrityksissä. Vieraan pääoman osuus oli alalla keskimäärin 76 prosenttia taseen loppusummasta. Lyhytaikaista vierasta pääomaa oli yrityksissä keskimäärin 39 ja pitkäaikaista vierasta pääomaa keskimäärin 37 prosenttia taseen loppusummasta. Quick ratio oli alalla keskimäärin 1,1. Paras maksuvalmius oli quick ratiolla mitaten 5-49 henkilön ja alhaisin alle viiden hengen yrityksissä.

TAULUKKO 18. Mainosten välitys- ja jakeluyritysten
rahoitusasema EVR:n mukaan vuonna 1987

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	OMAVARAI- SUUSASTE	LYHYTAI- KAINEN VPO TA- SEESTA	PITKÄAI- KAINEN VPO TA- SEESTA	QUICK RATIO
	%	%	%	
- 4	14,1	61,8	33,5	0,84
5-19	20,1	32,3	42,0	1,26
50-	29,8	41,6	28,9	0,97
YHTEENSÄ	22,8	39,4	36,5	1,07

Muun markkinointipalvelun yritysten omavaraisuusaste oli keskimäärin 24 prosenttia. Paras maksuvalmius oli omavaraisuusasteella mitaten 5-49 henkilön yrityksissä ja heikoin yli 50 henkilön yrityksissä. Vieraan pääoman osuus oli alalla keskimäärin 59 prosenttia taseen loppusummasta. Lyhytaikaista vierasta pääomaa oli yrityksissä keskimäärin 30 ja pitkäaikaista vierasta pääomaa keskimäärin 29 prosenttia taseen loppusummasta. Quick ratio oli alalla keskimäärin 1,3. Paras maksuvalmius oli quick ratiolla mitaten 5-49 henkilön yrityksissä ja alhaisin alle viiden henkilön yrityksissä.

TAULUKKO 19. Muun markkinointipalvelun yritysten rahoitusasema EVR:n mukaan vuonna 1987

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	OMAVARAI- SUUSASTE	LYHYTAI- KAINEN VPO TA- SEESTA	PITKÄAI- KAINEN VPO TA- SEESTA	QUICK RATIO
	%	%	%	
- 4	19,4	46,6	30,7	0,96
5-49	21,4	45,4	17,0	1,38
50-	17,9	22,2	35,8	1,24
YHTEENSÄ	19,2	30,2	29,0	1,25

5. MARKKINOINTIPALVELUJEN ULKOMAANKAUPPA

5.1 Vienti

Mainonnan, markkinoinnin, elokuvien ja televisio-ohjelmien vientitulot¹ olivat kansantalouden palvelutaseessa yhteensä 469 miljoonaa markkaa vuonna 1988. Tähän sisältyvät kaikkien toimialojen palvelujen viennistä saamat tulot. Vuodesta 1987 vientitulot kasvoivat noin 15 prosenttia.

Keskeisimmät mainostoimistot veivät mainospalveluja Tilastokeskuksessa tehdyn selvityksen mukaan² noin 18 miljoonan markan arvosta vuonna 1987. Suurin osa palvelujen viennistä oli asiakkaan laskuun tapahtuvaa välitystoimintaa. Mainostoimistojen tuottamien palvelujen osuus viennin kokonaisarvosta oli noin kolme miljoonaa markkaa. Vienti jakaantui tällöin laskutuksen perusteella seuraavasti:

- mainostila	76 %
- ostettu tuotanto ³	11 %
- oma tuotanto ⁴	11 %
- muut palvelut	2 %.

Mainospalvelujen vientiä harjoitti 13 mainostoimistoa selvitykseen² osallistuneista 34 yrityksestä. Viennin osuus liikevaihdosta ja myyntikatteesta ei ollut kuitenkaan edes näissä yrityksissä kovin suuri, joten viennin merkitystä voidaan pitää mainostoimistoalalla suhteellisen vähäisenä.

Viennin vähäisyyteen ovat vaikuttaneet muun muassa mainonnan kotimarkkina-alue, suomalaisten mainostoimistojen hidas kansainvälistyminen sekä kansainvälisten toimistojen suhteellinen kilpailuetu vientimarkkinoilla.

Suomalaisten mainonnan yritysten kansainvälistymisestä ei ole tarkkaa tietoa. Mainostoimistot ovat alkaneet kuitenkin kansainvälistyä ulkomaisiin toimistoketjuihin liittymisen ja yritysostojen avulla. Osaltaan tähän on vaikuttanut se, että toimistojen on ollut yhä vaikeampi saada suuria toimeksiantoja kansainvälisiltä mainostajilta ilman kansainvälisiä yhteyksiä. Edes itsenäisten toimistojen välinen yhteistyö yli rajojen ei nykyisin enää riitä. Suomalaiset mainostoimistot ovat menettäneet tästä syystä⁵ asiakkaita lähinnä kansainvälisille mainostoimistoille.

- (1) Messut, ilmoitukset, artikkelit ja lehtiaineistot, elokuva- ja TV-materiaalien vuokrat ja tekijänoikeudet
- (2) Rytkönen (1988, 12)
- (3) Mainoselokuvat, painotyöt, tutkimukset yms.
- (4) Taidetyöt, tekstit, käännökset yms.
- (5) Helsingin Sanomat 20.9.1988

Mainostajan Tietosarjan Kaikki Suunnittelusta -julkaisuun¹ sisältyvistä 258 mainostoimistosta noin viidenneksellä oli kansainvälisiä yhteyksiä vuonna 1988. Näistä 26 toimistoa kuului johonkin itsenäisten toimistojen väliseen kansainväliseen yhteistyöketjuun. Ulkomaisia sisartoimistoja oli 16 mainostoimistolla. Yhteistyötä yksittäisten ulkomaisten toimistojen kanssa harjoitti 15 toimistoa. Useimmat näistä yhteistyökumppaneista olivat englantilaisia, ruotsalaisia, tanskalaisia ja norjalaisia mainostoimistoja.

5.2 Tuonti

Mainonnan, markkinoinnin, elokuvien ja televisio-ohjelmien tuontimenot olivat palvelutaseessa kaikkien toimialojen osalta yhteensä 877 miljoonaa markkaa vuonna 1988. Edellisestä vuodesta tuontimenot kasvoivat noin 11 prosenttia.

Keskeiset mainostoimistot toivat mainospalveluja Suomeen Tilastokeskuksessa tehdyn selvityksen mukaan² yhteensä 16 miljoonan markan arvosta vuonna 1987. Tästä kolme miljoonaa oli palvelujen tuontia saman konsernin ulkomaisilta yrityksiltä ja 13 miljoonaa markkaa mainospalvelujen tuontia muilta ulkomaisilta yrityksiltä. Selvitykseen osallistuneista 34 yrityksestä mainospalveluja toi maahan 20 mainostoimistoa. Palvelujen tuonti oli pääasiassa mainostilan hankintaa. Muilta ulkomaisilta yrityksiltä kuin samaan konserniin kuuluvilta tytäryhtiöiltä ostetut mainospalvelut jakaantuivat vuonna 1987 seuraavasti:

- mainostila	85 %
- tekninen tuotanto ja tutkimus	11 %
- taidetyöt, tekstit ja muu mainonnan suunnittelu	3 %
- muut palvelut	1 %.

Markkinointipalvelujen ulkomaankauppa on ollut Suomelle kasvavassa määrin alijäämäistä. Vuonna 1986 kaupan alijäämä oli noin 348 miljoonaa, vuonna 1987 noin 383 miljoonaa ja vuonna 1988 noin 408 miljoonaa markkaa. Tuonnin osalta kehitystä on hillinnyt kuitenkin se, että Suomessa tuetaan suhteellisen vähän kansainvälisille markkinoille tarkoitettuja merkituotteita, joten tältä osin palvelujen tuonti on vähäistä. Merkituotteiden vienti edellyttää yleensä runsasta markkinointia kansainvälisillä markkinoilla. Suomalaisten yritysten käytäntönä on ollut myös hankkia mainospalvelut ulkomailla toimiessaan paikan päältä, jolloin ne eivät kirjaudu maksutasetilastossa tuonti-

(1) Mainostajien liitto (1989)

(2) Rytönen (1988, 12)

lukuihin. Vientiyritysten ulkomaille suuntautuvat toimeksiannot ohjautuvat lisäksi Suomessa usein kansainvälisille mainostoimistoille, jotka siirtävät ne konsernin sisäisen työnjaon puitteissa ulkomaisille sisaryhtiöilleen.

LÄHDELUETTELO

FAKTA-LEHTI 5/88: Leuku ei enää varjele Suomineidon si-
veyttä. Suomen mainostoimistot kansainvälistymisen myöhäi-
siä herännäisiä.

HELSINGIN SANOMAT 20.9.1988: Suomalaiset alennusmyynnissä.
Ylikansalliset mainosketjut valtaavat joka kolkan.

KAUPPALEHTI-OPTIO 14.9.1989: Mainonnan tilastoissa voi ol-
la kolmannes ilmaa. Mainostajien Liiton toimitusjohtajan
Kristiina Suhosen haastattelu.

KESKUSKAUPPAKAMARI: Palvelut kansantaloudessa. Perusselvi-
tys palvelujen merkityksestä, edellytyksistä ja kehitys-
mahdollisuuksista. Palvelualojen neuvottelukunta. HELSINKI
1987.

KÄHKÖNEN, Tapio: Mainostoimistotalous. Teoksessa Ydintie-
toa pätevistä mainostoimistoista 1988. Mainostoimistojen
liitto (MTL). KOUVOLA 1988.

KÄHKÖNEN, Tapio: Mainostoimistotalous. Teoksessa Ydintie-
toa pätevistä mainostoimistoista 1989. Mainostoimistojen
liitto (MTL). KOUVOLA 1989.

LIIKKANEN, Mirja: Kulttuurin ja joukkoviestinnän ammateis-
sa toimivat 1970, 1980 ja 1985. Kulttuuri ja viestintä
1988:1. Tilastokeskus. HELSINKI 1988.

LUUKINEN, Ari: Elinkeinoverotusaineiston laatu- ja käytet-
tävyys selvitys 1985/1986. Raportti nro 1/1989. Tilastokes-
kus. HELSINKI 1989.

LUUKINEN, Ari: Tietojenkäsittelypalvelu 1970 - 1980-luvul-
la. Tutkimuksia 159. Tilastokeskus. HELSINKI 1989.

MAINONNAN KUSTANNUKSET SUOMESSA 1985: Mark-lehti 5/1986.
Suomen Gallup Oy.

MAINONNAN KUSTANNUKSET SUOMESSA 1988: Mark-lehti 5/1989.
Suomen Gallup Oy.

MAINOSTAJIEN LIITTO: Mainostajan Tietosarja. Mainostajan
Hakemisto. Kaikki Suunnittelusta. HELSINKI 1989.

MAINOSTOIMISTOJEN LIITTO (MTL): Rakennetutkimus 1987.

MAINOSTOIMISTOJEN LIITTO (MTL): Tilastokeskuksen selvitys
markkinointipalvelusta. Lausuntokirje 6.10.1989.
HELSINKI 1988.

MAINOSTOIMISTOJEN LIITTO (MTL): Ydintietoa pätevistä mainostoimistoista 1989. KOUVOLA 1989.

MAINOSUUTISET 11/89: Mainostoimistojen tulokuvat. Taistelukunto kohenee.

MARJA-AHO, Pellervo: Yksityinen palvelutoiminta kansantalouden tilinpidossa. Tilastokeskuksen tutkimuksia nro 123. HELSINKI 1986.

MARK-LEHTI 3/1986: Viime vuosi oli mainostoimistoille pettymys. Mainostoimistojen liiton puheenjohtajan Erkki Yrjölään ja toimitusjohtajan Matti Larreksen haastattelu.

MARK-LEHTI 3/1989: Mainostoimistoilla hyvä sato!

RYTKÖNEN, Pekka: Palvelusten ulkomaankauppa 1987. Tilastokeskuksen tutkimuksia nro 149. HELSINKI 1988.

SUOMEN PANKKI: Maksutasetilastot vuosilta 1980-88.

TILASTOKESKUS: Joukkoviestinnän talous ja julkinen tuki. Kulttuuri ja viestintä 1988:2. HELSINKI 1988.

TILASTOKESKUS: Joukkoviestintätilasto. Tilastollisia tiedonantoja Nro 78. HELSINKI 1987.

TILASTOKESKUS: Kansantalouden tilinpidon aineistot vuosilta 1978-88.

TILASTOKESKUS: Konkurssitilastot vuosilta 1986-88.

TILASTOKESKUS: Toimialaluokitus (TOL) 1987. Käsikirjoja nro 4, Uusittu laitos. HELSINKI 1979.

TILASTOKESKUS: Toimialaluokitus (TOL) 1988. Käsikirjoja nro 4, 2. uusittu laitos. HELSINKI 1987.

TILASTOKESKUS: Väestö- ja asuntolaskenta 1980. Osa 1 B. Ammatti ja elinkeino; ammatissa toimiva väestö. Suomen virallinen tilasto VI C:106. Tilastokeskus. HELSINKI 1983.

TILASTOKESKUS: Väestölaskennan aineistot vuodelta 1985.

TILASTOKESKUS: Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastot vuosilta 1984 ja 1986 sekä rekisterin tiedot vuodelta 1988.

TÖRMÄ-AUNOLA, Tuula: Mainonnan ammattisanasto. Mark Kustannus Oy. ESPOO 1985.

VEROHALLITUS: Elinkeinoverotusaineisto vuodelta 1987.

LIITE 1. PERUSAINIESTOT

Kansantalouden tilinpito

Kansantalouden tilinpito, jonka laadinta noudattaa pääosin Yhdistyneiden Kansakuntien suositusta "System of National Accounts (SNA)" vuodelta 1968, tarkastelee

- tuotantoa ja sen käyttöä
- tuloja ja niiden käyttöä
- varallisuuden muodostusta ja sen rahoitusta
- Suomen ja ulkomaiden välisiä taloustoimia.

Markkinointipalvelutoimintaa kuvaavat kansantalouden tilinpidossa tuotantopäätöksiä itsenäisesti tekevät toimipaikat. Markkinointipalvelutoiminnasta saadaan kansantalouden tilinpidon tuotantotilien seuraavat tiedot:

- kokonaistuotos tuottajahintaan
- välituotekäyttö ostajahintaan
- arvonnlisäys tuottajahintaan.

Tuottajahintainen arvonnlisäys jaetaan edelleen kustannusosiin seuraavasti:

- palkat
- työnantajain sosiaalivakuutusmaksut
- toimintaylijäämä
- kiinteän pääoman kuluminen.

Lisäksi kansantalouden tilinpidossa on tietoja markkinointipalvelutoiminnan työllisestä työvoimasta, tehdyistä työtunneista ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksesta.

Tiedot markkinointipalvelutoiminnasta ovat yhtenäisinä aikasarjoina vuodesta 1975 lähtien. Kiinteähintaiset aikasarjat, jotka kuvaavat tuotannon määrällisiä muutoksia, ovat vuoden 1985 hintaisina. Myös aluetilinpidossa on tietoja markkinointipalvelutoiminnasta. Tuoreimmat niistä ovat vuosilta 1986 ja 1984.

Kansantalouden tilinpidon ongelmana on markkinointipalvelutoiminnan osalta lähinnä perustietojen heikko kattavuus. Tiedot kerätään etupäässä Mainostoimistojen liiton aineistoista sekä Suomen Gallupin Mainonnan kustannukset Suomessa -julkaisuista. Lisäksi niitä saadaan muun muassa Tilastokeskuksen väestölaskennasta. Markkinointipalvelun säännöllisen ja kattavan tilinpäätös- ja tuotantotilaston luominen parantaa tältä osin kansantalouden tilinpidon laadintaa.

Yritys- ja toimipaikkarekisteri (YTR)

Tilastokeskuksen kokoama ja pitämä yritys- ja toimipaikka-rekisteri kattaa Suomen kaikki liikevaihtoverovelvolliset yritykset ja kaikki työnantajina toimivat yritykset ja yhteisöt. Sen sijaan konsernitason tietoja YTR ei sisällä.

Yritys- ja toimipaikkarekisterin lähteet ovat:

- verohallituksen työnantajarekisteri
- liikevaihtoverotuksen henkilörekisteri
- välittömän verotuksen verotus- ja henkilörekisterit
- liikevaihtoverotuksen päätösrekisteri
- palkka- ja eläkerekisterit
- Tilastokeskuksen omat tiedustelut.

YTR:stä saadaan tietoja markkinointipalvelun

- yritysten oikeudellisesta muodosta, omistajuudesta, aloittamisajankohdasta, toimipaikkarakenteesta, liikevaihdosta, henkilöstöstä ja maksetuista palkoista
- toimipaikkojen liikevaihdosta ja henkilöstöstä
- yritysten ja toimipaikkojen alueellisesta jakautumisesta lääneittäin ja kunnittain.

Nämä tiedot ovat YTR:ssä suhteellisen kattavat vuosilta 1984 ja 1986. Aiemmilta vuosilta tiedot markkinointialan palveluyrityksistä ovat puutteelliset, sillä ennen vuotta 1984 YTR käsitti vain liikevaihtoverovelvollista toimintaa harjoittavat yritykset.

Tässä selvityksessä käytetään YTR:stä muodostettuja tilastoja vuosilta 1984 ja 1986. Näihin tilastoihin sisältyvät ne yritykset, jotka ovat toimineet tilastovuonna yli puoli vuotta. Lisäksi on edellytetty, että henkilöstöä on keskimäärin yli 0,5 henkeä ja liikevaihtoa yli 35 000 mk (vuonna 1986). Tiedot yritysten määrästä vuonna 1988 perustuvat rekisteriin, jossa ei ole tehty edellä mainittuja rajoituksia.

Verohallituksen elinkeinoverotusrekisteri (EVR)

Verohallituksen elinkeinoverotusrekisteri (EVR) sisältää tiedot kaikista elinkeinoverolain (EVL) mukaan verotetuista verovelvollisista Suomessa. Mukana ovat myös liikkeen- ja ammatinharjoittajat, jotka ovat elinkeinoverotuksen piirissä, mutta joita ei elinkeinoveroteta. Rekisterin ulkopuolelle jäävät lähinnä kiinteistöyhteisöt (-osakeyhtiöt), samoin yhdistykset ja säätiöt pääsääntöisesti.

Rekisterin tiedot koostuvat pääasiassa verovelvollisten

tuloslaskelma-, tase-, käyttöomaisuus-, poisto- ja vaihtomaisuuserittelyistä sekä osingonjaon tiedoista. Lisäksi EVR käsittää muita verotusta palvelevia tietoja.

EVR:n tilinpäätösaineistoa vuodelta 1987 käytetään tässä selvityksessä markkinointipalvelun yritysten kannattavuuden ja rahoitusaseman kuvaukseen. Yritysten tuloslaskelmat on tasoitettu 12 kuukaudelle, mikäli tilikauden pituus on poikennut siitä. Tällöin korjatun tuloslaskelman tilikauden voiton ja korjaamattoman tilikauden voiton välinen erotus on otettu huomioon taseen muussa omassa pääomassa. Muita taseen eriä ei sen sijaan ole käsitelty.

EVR-aineiston laatua ja tilastollista käytettävyyttä on selvitetty Tilastokeskuksessa verovuosilta 1985 ja 1986.¹ Selvityksessä EVR-aineisto osoittautui jotakuinkin luotettavaksi tuloslaskelman ja taseen summaerissä. Sen sijaan yksityiskohtaisissa tilinpäätöserissä esiintyi puutteita sekä tuloslaskelmassa että taseessa.

EVR-aineiston puutteet aiheutuivat lähinnä yritysten erilaisista tilinpäätöskäytännöistä. Verohallituksessa virallisesta tilinpäätöskaavasta poikkeavien yritysten tietoja ei ole muunnettu sitä vastaaviksi. Tästä seuraa, että EVR:n tiedot ovat eräissä yksityiskohtaisissa erittelyissä suhteellisen epäjohdonmukaisia ja siltä osin myös epäluotettavia toimiala-analyysin kannalta.

Selvityksen mukaan EVR:ssä oli puutteita muun muassa seuraavissa tuloslaskelman erissä: palkat, aineet ja tarvikkeet, vuokrat, voitto käyttöomaisuuden myynnistä ym. tuotot, korot, varastovarauksen muutos sekä luottotappio- ja takuuvarauksen muutos. Taseessa virheitä esiintyi seuraavissa erissä: myyntisaamiset, lainasaamiset, ostovelat, obligaatiot, debentuurit ym. pitkäaikaiset luotot, osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma ja osakeanti, vararahasto sekä muu oma pääoma.

Useimmissa tapauksissa kysymys oli lähinnä kirjausvirheistä; tietoja oli kirjattu saman tilinpäätösryhmän sisällä vääriin tilinpäätöseriin. Näissä tapauksissa tiedot olivat yleensä luotettavia summatasolla. Aineistoista löytyi myös tapauksia, joissa tieto oli tallennettu virheellisesti (luvusta puuttui tai siinä oli ylimääräisiä numeroita) tai tiedon etumerkki oli väärä. Tällöin aineisto oli myös summatasolla epäluotettavaa. Virheitä oli varsinkin fuusiotausten ja lääninverolautakunnassa verotettujen yritysten tiedoissa, sillä niitä ei tarkisteta verohallituksessa ko-neellisesti.

(1) Luukinen (1989a)

Väestölaskennan aineistot (VAL)

Väestölaskennan aineistot sisältävät tietoja väestön taloudellisesta toiminnasta, perheistä, asuinoloista sekä rakennus- ja asuntokannasta. Väestölaskennan tiedot pohjautuvat hallinnollisiin rekistereihin ja lomaketiedusteluihin. Väestölaskennan tilastoja on tehty vuodesta 1950 lähtien. Tässä selvityksessä käytetyt tiedot ovat vuosilta 1985 ja 1980.

Aineistoista saadut tiedot kuvaavat markkinointipalvelutoiminnan työntekijöiden määrää, sukupuolijakaumaa, ikäjakautumaa, ammattiasemaa, koulutusala ja koulutusastetta.

Konkurssitilastot

Tuomioistuimet ilmoittavat Tilastokeskuksen oikeustilasto-toimistoon yrityksittäin tiedot haetuista konkurseista ja tuomioon päättyneistä konkurseista. Konkurssitilastoista saadaan tietoja myös yritysten liikevaihdosta, henkilöstöstä sekä alueellisesta jakautumisesta.

Markkinointialan palveluyrityksistä on tietoja vuodesta 1986 lähtien. Aikaisempien vuosien tiedot eivät yllä näin tarkalle toimialatasolle.

Mainostoimistojen Liiton tilastot (MTL)

Mainostoimistojen Liitto (MTL) on vuonna 1942 perustettu mainostoimistojen valtakunnallinen toimialajärjestö, johon kuului vuoden 1989 alussa 64 jäsenoimistoa. Jäsenoimistojen myyntikate oli tuolloin noin 674 miljoonaa markkaa ja niiden palveluksessa työskenteli noin 1 930 työntekijää. MTL:n jäsenten osuus mainostoimistomarkkinoista vuonna 1987 oli noin 85 prosenttia laskettuna alan ammattilehdissä julkaistujen myyntikate- ja henkilömäärätietojen perusteella.¹

MTL kerää jäsenistöltään tietoja yrityskyselyillä kerran vuodessa. Kyselyt kohdistuvat lähinnä mainostoimistojen talouteen ja henkilökuntaan.

Rakennetutkimuksen avulla, jota myös tässä selvityksessä käytetään, saadaan tietoja mainostoimistojen

(1) MTL (1989b, 42)

- tuloslaskelmasta
- henkilömääristä ja kokonaispalkoista
- liikevaihdosta, ostoista ja laskutuksesta
- välitetystä liikevaihdosta (läpikululaskutuksesta)
- liiketoiminnan kuluista
- taseesta
- liiketaloudellisista tunnusluvuista.

Henkilökuntatutkimuksen avulla saadaan tietoja mainostoi-
mistojen maksamista palkoista sekä niiden henkilökuntamää-
ristä tehtävänimikkeittäin.

LIITE 2. TILASTOTAULUKOT

1. Mainonnan kustannukset 1980-1988, milj. mk

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
SANOMALEHDET:									
PÄÄKAUPUNGIN	424	529	581	701	911	1033	1084	1230	1429
MAAKUNNALLISET	821	991	1146	1406	1606	1808	1959	2222	2543
PAIKALLISLEHDET	148	181	212	277	327	362	387	293	327
ILMAISJAKELU	85	108	151	177	214	251	342	383	424
YHTEENSÄ	1478	1809	2090	2561	3058	3454	3772	4128	4723
AIKAKAUSLEHDET:									
YLEISÖKUVALEHDET	118	135	146	171	177	174	166	213	217
NAISTENLEHDET	53	60	79	79	82	73	71	81	86
AMMATTILEHDET	95	114	137	174	202	232	251	216	250
ASIAKASLEHDET	30	32	31	40	44	44	47	50	49
YHTEENSÄ	296	341	393	464	505	523	535	560	602
KOKO LEHDISTÖ(1)	1774	2150	2483	3025	3563	3977	4307	4688	5325
TELEVISIO									
KAAPELITELEVISIO	..	..	..	..	8	12	17	17	17
PAIKALLISRADIO	-	-	-	-	-	9	42	75	136
YHTEENSÄ	275	337	391	457	519	584	664	718	864
ELOKUVA									
ULKO- JA LIIKENNE	4	5	4	4	3	3	3	3	4
JOUKKOVIESTIMET	2095	2540	2931	3551	4158	4649	5063	5511	6322
YHTEENSÄ									
SUORAMAINONTA(2)	352	446	506	599	719	805	880	957	1063
KOKO MAINONTA	2447	2986	3437	4150	4877	5454	5943	6468	7385

LÄHDE: Mainonnan kustannukset Suomessa 1988, Suomen Gallup Oy

(1) Vuosien 1987 ja 1988 lehtiryhmittäiset luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset aikaisempien vuosien lukujen kanssa, sillä lehtiä on siirretty ryhmien välillä. Lehdistön kokonaissummat ovat verrannollisia. Kokonaissummiin eivät sisälly kuulutukset, tiedotukset, rivi-ilmoitukset ja virat lehti-ilmoittelussa sekä luetteloi ilmoittelu.

(2) Pl. jakeluverkostojen ja mainostajien itse jakama suoramainonta.

2. Työllinen työvoima¹ mainonnan ammateissa² sukupuolen mukaan eräillä toimialoilla vuonna 1985

Ammatit	Yht.	Toimiala					
		Teol- lisuus	Rakennus- toiminta	Kauppa	Liikenne	Rah. & liike-el. palv. t.	Yhteis- kunn. palv.
Yhteensä	9553	2081	48	2549	244	4240	391
Miehet	4304	994	28	964	82	2076	160
Naiset	5248	1087	20	1585	162	2163	231
Mainospäälliköt ym. (3)	2530	385	13	611	71	1357	93
Miehet	1536	259	11	423	35	760	48
Naiset	994	126	2	188	36	597	45
Muut markkinoinnin edistäjät (4)	2734	648	25	792	75	1095	99
Miehet	1156	311	13	345	35	411	41
Naiset	1578	337	12	447	40	684	58
Mainospiirtäjät	1652	284	4	102	7	1154	101
Miehet	846	148	3	31	4	615	45
Naiset	805	136	1	71	3	538	56
Somistajat, tekstaaajat	1388	98	1	959	11	288	31
Miehet	326	36	-	143	5	136	6
Naiset	1062	62	1	816	6	152	25
Mainostoimittajat (5)	1249	666	5	85	80	346	67
Miehet	440	240	1	22	3	154	20
Naiset	809	426	4	63	77	192	47

Lähde: Väestölaskenta 1985

- (1) Työlliseen työvoimaan luetaan kaikki 15-74-vuotiaat henkilöt, jotka laskentaviikolla olivat työllisiä (palkansaajia, yksinäisyrittäjiä tai ammatinharjoittajia, työnantajayrittäjiä tai ammatinharjoittajia, yrittäjän avust. perh.jäs).
- (2) Ammatilla tarkoitetaan sitä toimintaa tai työtä, jota henkilö tekee tuloa saadakseen. Väestölaskenta 1985:ssä on käytetty ammattiluokitus 1980:n (Käsikirjoja n:o 14. Tilastokeskus) mukaista luokitusta.
- (3) Suunnittelevat ja ohjaavat myynninedistämis- ja mainostyötä sekä suorittavat markkinatutkimuksia.
- (4) Esittävät asiakkaille ehdotuksia ja ideoita markkinoinnin edistämiseksi sekä hoitavat mainostyötä yrityksissä.
- (5) Laativat mainos- ja ilmoitustekstejä.

3. Työllinen työvoima mainonnan ammateissa iän ja sukupuolen mukaan vuonna 1985

Ammatit	Yht.	Ikä						
		15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Yhteensä	9586	145	1092	3792	3050	1149	343	15
Miehet	4324	49	359	1556	1440	689	224	7
Naiset	5262	96	733	2236	1610	460	119	8
Mainospäälliköt ym.	2540	3	89	990	986	361	109	2
Miehet	1544	2	52	552	577	268	91	2
Naiset	996	1	37	438	409	93	18	-
Muut markkinoinnin edistäjät	2743	45	340	1150	837	297	69	5
Miehet	1163	22	117	451	373	159	39	2
Naiset	1580	23	223	699	464	138	30	3
Mainospiirtäjät	1657	18	215	650	492	206	70	6
Miehet	850	8	77	285	266	153	58	3
Naiset	807	10	138	365	226	53	12	3
Somistajat, tekstaaajat	1393	69	337	528	327	110	21	1
Miehet	326	14	77	95	84	48	8	-
Naiset	1067	55	260	433	243	62	13	1
Mainostoimittajat	1253	10	111	474	408	175	74	1
Miehet	441	3	36	173	140	61	28	-
Naiset	812	7	75	301	268	114	46	1

Lähde: Väestölaskenta 1985

4. Työllinen työvoima mainonnan ammateissa sukupuolen ja ammattiaseman¹ mukaan vuonna 1985

Ammatti	Ammattiasema									
	Työllinen työvoima		Työn- antajia		Yksinäis- yrittäjiä		Palkan- saajia		Yrittäjä perh. jäs.	
	yht.	%	yht.	%	yht.	%	yht.	%	yht.	%
Yhteensä	9586	100.0	146	1.5	575	6.0	8793	91.7	72	0.8
Miehet	4324	100.0	119	2.8	383	8.9	3802	87.9	20	0.5
Naiset	5262	100.0	27	0.5	192	3.6	4991	94.8	52	1.0
Mainospääll. ym	2540	100.0	47	1.9	108	4.3	2371	93.3	14	0.6
Miehet	1544	100.0	41	2.7	91	5.9	1408	91.2	4	0.3
Naiset	996	100.0	6	0.6	17	1.7	963	96.7	10	1
Muut markk. edistäjät	2743	100.0	62	2.3	178	6.5	2477	90.3	26	0.9
Miehet	1163	100.0	52	4.5	131	11.3	973	83.7	7	0.6
Naiset	1580	100.0	10	0.6	47	2.9	1504	95.1	19	1.2
Mainospiirtäjät	1657	100.0	20	1.2	182	11.0	1441	87.0	14	0.8
Miehet	850	100.0	16	1.9	118	13.9	710	83.5	6	0.7
Naiset	807	100.0	4	0.5	64	7.9	731	90.6	8	1
Somistajat, teks- taajat	1393	100.0	5	0.4	72	5.2	1301	93.4	15	1.1
Miehet	326	100.0	4	1.2	23	7.1	296	90.8	3	0.9
Naiset	1067	100.0	1	0.1	49	4.6	1005	94.2	12	1.1
Mainostoimittajat	1253	100.0	12	1.0	35	2.8	1203	96.0	3	0.2
Miehet	441	100.0	6	1.4	20	4.5	415	94.1	-	-
Naiset	812	100.0	6	0.7	15	1.8	788	97.0	3	0.4

Lähde: Väestölaskenta 1985

(1) Ammattiasema kuvaa työllisen asemaa työelämässä. Väestölaskenta 85:n ammattiasemaryhmittely noudattaa YK:n väestölaskentaa varten laatimaa suositusta.

5. Työllinen työvoima mainonnan ammateissa sukupuolen mukaan lääneittäin vuonna 1985

Ammatti	Yht.	Uuden- maan	Turun ja Porin	Ahve- nanmaa	Hämeen	Kymen	Mik- kelin	Pohjois- Karjalan	Kuopion	Keski- Suomen	Vaasan	Oulun	Lapin
Yhteensä	9586	5449	871	37	1189	351	178	118	292	234	400	323	144
Miehet	4324	2425	407	13	520	144	82	56	133	110	205	152	79
Naiset	5262	3024	464	24	669	207	96	62	219	124	195	171	65
Mainospääll. ym	2540	1759	183	5	237	49	31	20	57	45	74	58	22
Miehet	1544	1012	125	3	149	38	22	14	38	31	56	40	16
Naiset	996	747	58	2	88	11	9	6	19	14	18	18	6
Muut markk.													
edistäjät	2743	1427	292	13	351	116	58	32	85	71	137	113	48
Miehet	1163	469	151	7	153	61	36	16	50	42	79	65	34
Naiset	1580	958	141	6	198	55	22	16	95	29	58	48	14
Mainospiirtäjät	1657	1099	106	4	244	32	21	7	22	28	49	34	11
Miehet	850	571	48	-	118	17	12	5	12	18	26	18	7
Naiset	807	528	58	4	126	15	9	2	10	10	23	16	4
Somistajat, teks- taajat	1393	565	174	4	185	100	35	30	73	59	75	67	26
Miehet	326	183	40	-	40	8	1	2	10	9	17	10	6
Naiset	1067	382	134	4	145	92	34	28	63	50	58	57	20
Mainostoimittajat	1253	599	116	11	172	54	33	29	55	31	65	51	37
Miehet	441	190	43	3	60	20	11	19	23	10	27	19	16
Naiset	812	409	73	8	112	34	22	10	32	21	38	32	21

Lähde: Väestölaskenta 1985

6. **Markkinointipalvelutoiminnan tuottajahintaisen arvonlisäyksenkehitys 1978-1988, milj. mk**

	ARVONLISÄYS KÄYVIN HINNOIN	ARVONLISÄYS 1985 HINNOIN
1978	308	654
1979	374	714
1980	474	790
1981	560	819
1982	634	835
1983	735	874
1984	862	936
1985	961	961
1986	1057	969
1987	1160	1023
1988	1348	1115

Lähde: Kansantalouden tilinpito

7. **Markkinointipalvelutoiminnan tuottajahintaisen arvonlisäyksen jakautuminen kustannusosiin 1978-1988, %**

	PALKAT+ SOTU- MAKSUT	TOIMINTA- YLIJÄÄMÄ	KIINTEÄN PÄÄOMAN KULUMINEN	YHTEENSÄ
1978	67,9	21,4	10,7	100,0
1979	63,1	27,0	9,9	100,0
1980	62,9	28,5	8,6	100,0
1981	63,4	28,9	7,7	100,0
1982	62,5	30,6	6,9	100,0
1983	61,1	32,8	6,1	100,0
1984	59,6	34,9	5,5	100,0
1985	59,1	35,6	5,3	100,0
1986	58,3	36,2	5,5	100,0
1987	58,2	35,9	5,9	100,0
1988	55,8	38,3	5,9	100,0

Lähde: Kansantalouden tilinpito

8. Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kehitys markkinointi-
palvelutoiminnassa 1978-1988, milj. mk

	KÄYVIN HINNOIN	VUODEN 1985 HINNOIN
1978	24,2	41,3
1979	27,3	41,2
1980	30,9	42,0
1981	35,2	44,9
1982	38,6	45,4
1983	48,2	53,2
1984	65,3	67,8
1985	92,8	92,8
1986	107,7	103,8
1987	127,6	117,0
1988	136,6	121,2

Lähde: Kansantalouden tilinpito

9. Tehtyjen työtuntien ja tuottavuuden¹ kehitys
markkinointipalvelutoiminnassa 1978-1988

	TEHDYT TYÖ- TUNNIT, MILJ. TUNTIA	TUOTTAVUUS IND. (1978=100)
1978	9,1	100,0
1979	9,1	109,2
1980	10,1	108,8
1981	10,5	108,5
1982	10,7	108,6
1983	11,0	110,6
1984	11,4	114,2
1985	11,5	116,3
1986	11,5	117,3
1987	11,7	121,7
1988	11,9	130,4

Lähde: Kansantalouden tilinpito

(1) Tuottavuus on laskettu suhteuttamalla kiinteähintainen arvonlisäys tehtyihin työtunteihin.

10. Markkinointipalvelun yritykset vuosina 1984 ja 1986

UUDET	YRITYKSET LKM	HENKILÖSTÖ LKM	MYYNTIKATE MILJ. MK	PALKAT MILJ. MK
1984	892	5 968	1 529,3	570,4
1986	953	6 365	1 750,0	673,9

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri

11. Markkinointipalvelun yritykset tarkimman toimialaluokituksen (TOL 1988) mukaan vuonna 1986

TOIMIALA	YRITYKSET LKM	HENKILÖSTÖ LKM	MYYNTIKATE MILJ. MK
Mainostoimistot	628	4 355	1 130,8
Mainosten välitys ja jakelu	169	1 112	313,3
Muu markkinointipalv.	156	898	305,8
MARKKINOINTIPALVELU YHTEENSÄ	953	6 365	1 750,0

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri

12. Markkinointipalvelun yritykset henkilöstön suuruusluokittain vuosina 1984 ja 1986

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKA	YRITYKSET LKM		HENKILÖSTÖ LKM		MYYNTIKATE MILJ. MK	
	1984	1986	1984	1986	1984	1986
- 4	625	646	887	1 110	284,6	323,2
5- 19	197	244	1 776	2 103	478,0	623,3
20- 49	49	40	1 513	1 156	354,8	278,6
50-	21	23	1 792	1 997	411,9	524,8
YHTEENSÄ	892	953	5 968	6 365	1 529,3	1 750,0

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri

13. Markkinointipalvelun yritykset oikeudellisen muodon mukaan vuonna 1986

OIKEUDELLINEN MUOTO	YRITYKSET LKM	HENKILÖSTÖ LKM	MYYNTIKATE MILJ. MK
Luonnollinen henkilö	119	167	27,9
Avoin yhtiö	43	108	18,2
Kommandiittiyhtiö	212	718	162,6
Osakeyhtiö	546	5 054	1 431,5
Muu	33	318	109,7
YHTEENSÄ	953	6 365	1 750,0

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri

14. Markkinointipalvelun yritykset omistajatyypeittäin vuonna 1986

OMISTAJATYYPPI	YRITYKSET LKM	HENKILÖSTÖ LKM	MYYNTIKATE MILJ. MK
Yksityinen kotimainen	927	5 819	1 555,6
Valtio tai kuntain- liitto	4	56	19,0
Ulkomainen omis- tus väh. 20 %	22	489	175,3
YHTEENSÄ	953	6 365	1 750,0

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri

15. **Markkinointipalvelun yritykset aloittamisajankohdan mukaan vuonna 1988**

ALOITTAMIS- VUOSI	YRITYKSET LKM
-1979	296
1980	51
1981	59
1982	57
1983	99
1984	67
1985	132
1986	155
1987	178
1988	186
YHTEENSÄ	1 280

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri

16. **Konkurssiin haetut markkinointipalvelun yritykset 1986-1988**

VUOSI	YRITYKSET LKM	HENKILÖSTÖ LKM	MYYNTIKATE MILJ. MK
1986	28	77	31,8
1987	30	81	22,2
1988	22	103	22,9

Lähde: Tilastokeskuksen konkurssitilastot

17. Markkinointipalvelutoiminnan työvoima koulutusalan,
sukupuolen ja koulutustason mukaan vuonna 1985

Koulutusala	Koulutustaso								
	Yhteensä	Alempi Keskiaste	Ylempi Keskiaste	Alin korkea-a.	Alempi kand.aste	Ylempi kand.aste	Tutkija- koulutus	Tuntematon	Ei per. asteen jälk. k.
Koulutusalat yhteensä	8110	1688	2504	365	442	412	12	17	2740
Miehet	4049	902	1165	203	219	258	8	11	1283
Naiset	4131	786	1339	162	223	154	4	6	1457
0 Yleisivistävä koulutus	1225	37	1188	-	-	-	-	-	-
Miehet	571	17	554	-	-	-	-	-	-
Naiset	654	20	634	-	-	-	-	-	-
1 Humanistinen ja esteettinen koul.	682	279	108	123	88	76	2	6	-
Miehet	374	176	40	86	28	37	1	6	-
Naiset	308	103	68	37	60	39	1	-	-
2 Opettajakoulutus	46	12	1	14	14	5	-	-	-
Miehet	19	3	1	5	6	4	-	-	-
Naiset	27	9	-	9	8	1	-	-	-
3 Kauppa-, tsto-, yht.kuntat. yms.koul.	2273	515	1046	135	320	246	9	2	-
Miehet	1051	215	467	40	171	151	6	1	-
Naiset	1222	300	579	95	149	95	3	1	-
4 Tekniikan ja luonnontiet. koul.	864	616	98	69	14	66	-	1	-
Miehet	654	440	84	64	9	56	-	1	-
Naiset	210	176	14	5	5	10	-	-	-
5 Liikenteen ja tietoliik. koul.	17	11	3	1	1	-	-	1	-
Miehet	13	7	3	1	1	-	-	1	-
Naiset	4	4	-	-	-	-	-	-	-
6 Hoitoalojen koulutus	93	44	29	12	1	7	-	-	-
Miehet	6	-	3	1	-	2	-	-	-
Naiset	87	44	26	11	1	5	-	-	-
7 Maa- ja metsätalouden koul.	43	23	4	6	-	10	-	-	-
Miehet	32	19	3	4	-	6	-	-	-
Naiset	11	4	1	2	-	4	-	-	-
8 Muiden erikoisalojen koul.	197	151	27	5	4	2	1	7	-
Miehet	46	25	10	2	4	2	1	2	-
Naiset	151	126	17	3	-	-	-	5	-
9 Koulutusala tuntematon	2740	-	-	-	-	-	-	-	2740
Miehet	1283	-	-	-	-	-	-	-	1283
Naiset	1457	-	-	-	-	-	-	-	1457

Lähde: Väestölaskenta 1985

18. Markkinointipalvelutoiminnan toimipaikat lääneittäin ja kunnittain vuosina 1984 ja 1986^{1,2}

	toimipaikat			henkilöstö			myyntikate		
	lkm	lkm	muutos	lkm	lkm	muutos	1000 mk	1000 mk	muutos
	1984	1986		1984	1986		1984	1986	
Koko maa	928	996	68	5990	6323	333	1525991	1744361	218370
Uudenmaan läänl	552	535	-17	4612	4479	-133	1176927	1283871	106944
Espoo	61	44	-17	401	193	-208	111888	76007	-35881
Hanko	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Helsinki	425	416	-9	4014	4040	26	1017731	1150510	132779
Hyvinkää	7	7	0	17	17	0	2989	4144	1155
Järvenpää	8	7	-1	8	10	2	2077	1638	-439
Karjaa	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Kaunlainen	4	4	0	11	3	-8	3360	821	-2539
Kerava	1	4	3	.	.	.	.	.	.
Lohja	3	5	2	15	14	-1	3027	2760	-267
Loviisa	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Porvoo	5	2	-3	.	.	.	.	.	.
Tammisaari	2	1	-1	.	.	.	.	.	.
Vantaa	17	24	7	91	124	33	20892	28331	7439
Inkoo	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Kirkkonummi	2	4	2	.	.	.	.	.	.
Lohjan kunta	2	1	-1	.	.	.	.	.	.
Nurmijärvi	2	5	3	.	.	.	.	.	.
Orimattila	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Pukkila	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Sipoo	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Tuusula	3	3	0	3	6	3	1235	1154	-81
Vihti	3	1	2	.	.	.	.	.	.
Turun ja Porin l. ja Ahvenanmaa	78	91	13	294	402	108	67046	122955	55909
Ikaalinen	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Kankaanpää	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Kokemäki	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Laitila	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Loimaa	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Naantali	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Parainen	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Pori	14	12	-2	43	36	-7	10634	14231	3597
Raisio	1	3	2	.	.	.	.	.	.
Rauma	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Salo	3	2	-1	.	.	.	.	.	.
Turku	38	43	5	212	298	86	40588	89591	49003
Uusikaupunki	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Vammala	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Aura	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Eura	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Kaarina	4	3	-1	8	6	-2	1975	1669	-306
Köyliö	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Laitila	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Masku	1	0	-1	.	.	.	.	.	.

(1) Vuoden 1984 luvut ovat markkinointipalvelutoiminnan tietoja, joita ei täysin voi rinnastaa vuoden 1986 markkinointipalvelun lukuihin.

(2) Henkilöstö ja myyntikate on ilmoitettu vain niiden kuntien osalta, joissa toimipaikkojen lukumäärä oli molempina vuosina vähintään kolme.

	toimipaikat			henkilöstö			myyntikate		
	lkm	lkm	muutos	lkm	lkm	muutos	1000 mk	1000 mk	muutos
	1984	1986		1984	1986		1984	1986	
Noormarkku	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Pomarkku	0	2	2	.	.	.	.	.	.
Rusko	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Ulvila	-2	1	-1	.	.	.	.	.	.
Äetsä	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Maarianhamina	4	5	1	5	18	13	1121	3709	2588
Hämeen lääni	111	116	5	576	646	70	170741	170523	-218
Forssa	2	1	-1	.	.	.	.	.	.
Hämeenlinna	8	4	-4	22	5	-17	4534	2014	-2520
Lahti	23	29	6	160	182	22	46773	50554	3781
Nokia	4	1	-3	.	.	.	.	.	.
Riihimäki	3	4	1	7	11	4	1828	4336	2508
Tampere	55	55	0	364	402	38	111477	105117	-6360
Toijala	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Valkeakoski	3	5	2	4	16	12	709	2376	1667
Virrat	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Hattula	3	3	0	3	5	2	869	1028	159
Hollola	1	3	2	.	.	.	.	.	.
Janakkala	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Kangasala	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Loppi	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Längelmäki	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Nastola	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Orivesi	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Pirkkala	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Pälkäne	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Viiala	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Vilppula	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Ylöjärvi	1	4	3	.	.	.	.	.	.
Kymen lääni	37	43	6	72	156	84	19521	26224	6703
Hamina	2	4	2	.	.	.	.	.	.
Imatra	3	5	2	3	26	23	1209	2985	1776
Kotka	7	7	0	8	22	14	3393	5454	2061
Kouvola	8	9	1	22	43	21	4795	5865	1070
Kuusankoski	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Lappeenranta	11	10	-1	31	35	4	8037	7990	-47
Elimäki	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Iitti	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Parikkala	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Pyhtää	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Ruokolahti	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Taipalsaari	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Virolahti	1	1	0	.	.	.	.	.	.

	toimipaikat			henkilöstö			myyntikate		
	lkm	lkm	muutos	lkm	lkm	muutos	1000 mk	1000 mk	muutos
	1984	1986		1984	1986		1984	1986	
Mikkelin lääni	14	27	13	36	61	25	8554	15026	6472
Heinola	3	5	2	3	8	5	317	1893	1576
Mikkeli	6	8	2	19	21	2	5318	4662	-656
Pieksämäki	1	4	3	.	.	.	.	.	.
Savonlinna	2	5	3	.	.	.	.	.	.
Juva	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Kerimäki	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Pieksämäen mlk	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Punkaharju	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Sysmä	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Pohjois-Karjalan lääni	13	14	1	29	39	10	4828	7615	2787
Joensuu	11	12	1	29	37	8	4675	7438	2763
Lieksa	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Nurmes	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Kuopion lääni	23	23	0	63	96	33	12418	19402	6984
Iisalmi	2	2	0	.	.	.	.	.	.
Kuopio	15	16	1	55	87	32	11206	18022	6816
Varkaus	2	2	0	.	.	.	.	.	.
Kiuruvesi	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Lapinlahti	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Leppävirta	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Nilsjä	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Sillinjärvi	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Keski-Suomen lääni	21	32	11	94	103	9	20437	26918	6481
Jyväskylän lääni	15	20	5	82	86	4	18182	23914	5732
Jämsä	2	3	1	.	.	.	.	.	.
Keuruu	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Saarijärvi	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Suolahti	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Äänekoski	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Hankasalmi	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Jyväskylän mlk	1	3	2	.	.	.	.	.	.
Säynätsalo	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Vaasan lääni	36	53	17	87	150	63	18743	29108	10365
Alavus	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Alajärvi	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Kannus	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Kokkola	4	4	0	3	8	5	825	1678	853
Kurikka	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Lapua	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Pietarsaari	3	7	4	12	20	8	2875	3871	996
Selnäjoki	7	6	-1	11	19	8	2431	3418	987
Vaasa	14	21	7	55	79	24	11497	15956	4459
Ilmajoki	0	2	2	.	.	.	.	.	.
Jalasjärvi	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Kauhajoki	1	3	2	.	.	.	.	.	.

	toimipaikat			henkilöstö			myyntikate		
	ikm	ikm	muutos	ikm	ikm	muutos	1000 mk	1000 mk	muutos
	1984	1986		1984	1986		1984	1986	
Kruunupyy	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Laihia	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Maalahti	1	1	0	.	.	.	.	.	.
Närpiö	0	2	2	.	.	.	.	.	.
Pietarsaaren mlk	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Oulun lääni	32	46	14	107	157	50	21570	36722	15152
Haapajärvi	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Kajaani	3	4	1	11	11	0	3498	5118	1620
Oulainen	0	2	2	.	.	.	.	.	.
Oulu	23	25	2	89	111	22	17115	24312	7197
Raahe	2	2	0	.	.	.	.	.	.
Ylivieska	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Haukipudas	0	4	4	.	.	.	.	.	.
Kalajoki	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Kempele	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Kuusamo	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Nivala	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Oulunsalo	1	2	1	.	.	.	.	.	.
Pudasjärvi	0	1	1	.	.	.	.	.	.
Yli-Ii	1	0	-1	.	.	.	.	.	.
Lapin lääni	11	15	4	20	34	14	5206	5997	791
Kemi	2	4	2	.	.	.	.	.	.
Rovaniemi	5	7	2	12	20	8	2187	3665	1478
Tornio	4	3	-1	7	7	0	2676	1269	-1407
Sodankylä	0	1	1	.	.	.	.	.	.

Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri

19. Markkinointipalvelun kokonaistuotos, välituotekäyttö ja arvonlisäys lääneittäin vuosina 1984 ja 1986, milj. mk

	kokonaistuotos(1)			välituotekäyttö(2)			arvonlisäys(3)		
	1984	1986	muutos	1984	1986	muutos	1984	1986	muutos
Koko maa	4498.0	5359.0	861.0	3636.0	4302.0	666.0	862.0	1057.0	195.0
Uudenmaan lääni	3472.3	4058.0	585.7	2807.1	3257.5	450.4	665.2	800.5	135.3
Turun ja Porin l. ja Ahvenanmaa	197.9	358.7	160.8	159.9	287.9	128.0	38.0	70.8	32.8
Hämeen lääni	503.8	433.6	-70.2	407.2	348.1	-59.1	96.6	85.5	-11.1
Kymen lääni	58.5	107.1	48.6	47.3	86.0	38.7	11.2	21.1	9.9
Mikkelin lääni	27.0	48.2	21.2	21.8	38.7	16.9	5.2	9.5	4.3
Pohjois-Karjalan lääni	13.5	21.4	7.9	10.9	17.2	6.3	2.6	4.2	1.6
Kuopion lääni	36.0	64.2	28.2	29.1	51.6	22.5	6.9	12.6	5.7
Keski-Suomen lääni	58.5	75.0	16.5	47.3	60.2	12.9	11.2	14.8	3.6
Vaasan lääni	54.0	85.7	31.7	43.6	68.8	25.2	10.4	16.9	6.5
Oulun lääni	63.0	85.7	22.7	50.9	68.8	17.9	12.1	16.9	4.8
Lapin lääni	13.5	21.4	7.9	10.9	17.2	6.3	2.6	4.2	1.6

Lähde: Kansantalouden tilinpito

(1) Kokonaistuotos on toimipaikkojen tuottamien tavaroiden ja palvelujen summa tuottajahintaan. Tällöin hinnassa on mukana muiden välillisten verojen hintaa nostava vaikutus ja toisaalta tukipalkkioiden hintaa alentava vaikutus.

(2) Välituotekäyttö on tuotantoprosessissa raaka-aineina ja muina tuotantopanoksina käytettyjen tavaroiden ja palvelujen arvo ostohintaan.

(3) Arvonlisäyksellä mitataan kaiken sen työn arvoa, joka tuotannossa syntyy palkkoina ja muina tuotannontekijätuloina (ks. liite 1).

20. Liikevaihto henkilöä kohden markkinointipalvelun yrityksissä päätoimialoittain vuonna 1987, 1000 mk

HENKILÖSTÖN SUURUUSLUOKKKA	MAINOS- TOIMISTOT	MAINOSTEN VÄLITYS JA JAKELU	MUU MARKKIN. PALVELU
-4	443.0	390.0	518.4
5-49	762.5	209.8	399.7
50-	1228.5	268.4	366.3
YHTEENSÄ	858.1	251.0	411.6

Lähde: Elinkeinoverotusaineisto

21. Liiketaloudelliset tunnusluvut MTL-mainostoimistoissa 1983-1987

	1987	1986	1985	1984	1983
Palkat ja sotu-maksut/liikevaihto, %	14.0	14.1	13.2	12.5	12.3
Aineet ja tarvikkeet/liikevaihto, %	74.1	76.1	76.9	78.7	79.5
Huoneistokulut/liikevaihto, %	2.1	1.9	1.7	1.7	1.4
Muut liikekulut/liikevaihto, %	7.2	6.7	6.7	5.2	5.0
Liikevaihto/henkilö, 1000 mk	1135.2	1039.2	1011.3	935.2	911.9
Myyntikate/henkilö, 1000 mk	300.2	257.5	242.0	203.6	192.7
Jalostusarvo/henkilö, 1000 mk	214.4	184.3	170.7	152.3	144.7
Käyttökate/liikevaihto, %	3.1	2.0	2.3	2.4	2.4
Korkokulut/liikevaihto, %	0.9	0.8	0.7	0.6	0.5
Vieras pääoma/liikevaihto, %	16.4	17.0	15.8	15.0	14.4
Omavaraisuusaste, %	33.4	29.9	28.6	26.9	26.2
Lyhytaikainen vieras pääoma/tase, %	45.1	47.7	49.6	51.2	54.0
Pitkäaikainen vieras pääoma/tase, %	21.5	22.3	21.8	21.8	19.8
Quick Ratio	1.6	1.5	1.5	1.5	1.4
Nettovoitto/myyntikate, %	3.5	2.3	4.0	2.9	3.8
Nettovoitto/oma pääoma, %	18.3	12.4	24.9	18.6	24.4

Lähde: MTL (1988)

22. Mainostoimistoalan yritysten tuloslaskelma¹ henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987, milj. mk

	Henkilöstön suuruusluokka			
	-4	5-49	50-	YHTEENSÄ
LIIKEVAIHTO	255.6	1580.0	1753.0	3607.4
Aineet ja tarvikkeet	-111.1	-986.5	-1300.0	-2406.0
Palkat	-55.5	-227.0	-151.8	-439.2
Työnantajain sosiaali- turvamaksut	-11.2	-55.5	-58.9	-126.4
Vuokrat	-15.3	-46.6	-32.7	-95.6
Muut liikekulut	-44.1	-218.0	-230.9	-496.5
Valmistus omaan käyttöön	0.1	0.0	0.0	0.1
Vaihto-omaisuuden han- kintamenon muutos	1.8	1.2	-0.7	2.5
KÄYTTÖKATE	23.8	55.4	36.1	115.7
Poistot	-7.4	-15.0	-7.5	-30.4
LIIKEVOITTO	16.4	40.3	28.6	85.3
Muut tuotot:				
-Korkotuotot	0.6	6.1	7.1	13.8
-Osingot ja osuuskorot	0.5	3.8	6.1	10.4
-Muut tuotot	3.6	8.2	4.9	16.8
Muut tuotot yhteensä	4.7	18.1	18.1	41.0
Muut kulut	-0.4	-2.2	-5.7	-8.4
Voitto/tappio ennen vieraan pääoman kuluja, varauksia ja veroja	20.7	56.2	41.0	117.9
Vieraan pääoman kulut:				
-Korkokulut	6.3	18.8	11.8	37.5
-Muut vieraan pääoman kulut	0.8	2.3	0.6	3.7
Vieraan pääoman kulut yhteensä	-7.1	-21.1	-12.4	-41.2
Voitto/tappio ennen varauksia ja veroja	13.6	35.1	28.6	76.7
Varausten muutos:(2)				
Luottotappio- ja takuuvarauksen muutos	-0.1	-0.2	0.1	-0.1
-Investointivarauksen muutos	-0.3	-2.3	-0.2	-2.9
-Toimintavarauksen muutos	-1.7	-8.8	-2.9	-13.6
-Varastovarauksen muutos	-0.3	-0.7	0.1	-0.9
-Muiden varausten muutos	-0.2	-0.6	0.0	-0.8
Varausten muutos yhteensä	-2.6	-2.6	-2.9	-18.3
Välittömät verot	-4.9	-8.2	-9.5	-22.7
TILIKAUDEN VOITTO	6.7	11.1	16.1	33.2
Verokirjaukset omasta pääomasta/ omaan pääomaan:				
-Varausten tai rahastojen käyttö verojen maksuun	0.0	0.7	0.2	0.9
-Siirrot rahastoihin	0.0	0.1	0.0	0.1

(1) Toimialan tuloslaskelmassa ovat mukana yritykset, jotka esiintyivät vuonna 1987 sekä elinkeinoverotusaineistossa (EVR) että yritys- ja toimipaikkarekisterissä (YTR).

(2) Lisäys -, vähennys +

23. Mainostoimistoalan yritysten taseen vastaava¹ henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987, milj. mk

	Henkilöstön suuruusluokka			
	-4	5-19	50-99	YHTEENSÄ
Rahoitusomaisuus:				
Rahat ja pankkisaamiset	15.0	43.6	33.9	92.9
Myyntisaamiset	24.6	164.5	202.9	354.6
Lainasaamiset	7.9	38.1	44.1	90.2
Ennakkomaksut	1.4	1.2	0.3	3.1
Siirtosaamiset	3.7	24.9	23.0	52.3
Muut rahoitusvarat	2.4	27.1	23.3	53.2
Rahoitusomaisuus yhteensä	54.9	299.5	287.5	646.3
Vaihto-omaisuus yhteensä	5.9	24.9	4.5	35.8
Käyttöomaisuus ja muut pitkä- vaikutteiset menot:				
Keskeneräiset omat työt	0.4	0.0	0.0	0.4
Tontit, maa- ja vesialueet	1.5	4.3	0.0	5.9
Rakennukset ja rakennelmat	6.3	13.4	2.2	22.3
Koneet, kalusto ja kuljetusvälineet	24.5	40.9	17.0	86.5
Muut aineelliset hyödykkeet	0.4	2.0	0.5	3.0
Osakkeet ja osuudet	18.8	83.9	65.7	171.2
Aineettomat oikeudet	0.6	0.1	0.1	0.9
Muut pitkävaikutteiset menot ja ennakkomaksut	1.5	16.3	7.8	25.8
Käyttöomaisuus ja muut pitkä- vaikutteiset menot yhteensä	54.0	161.1	93.4	315.9
Muut pitkävaikutteiset sijoitukset	0.1	0.0	0.0	0.1
Arvostuserät	0.0	0.0	0.0	0.0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	114.5	485.6	385.4	997.8

(1) Toimialan taseen vastaavassa ovat mukana yritykset, jotka esiintyivät vuonna 1987 sekä elinkeinoverotusaineistossa (EVR) että yritys- ja toimipaikkarekisterissä (YTR).

Lähde: Elinkeinoverotusaineisto

24. Mainostoimistoalan yritysten taseen vastattavaa¹ henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987, milj. mk

	Henkilöstön suuruusluokka			
	-4	5-19	50-99	YHTEENSÄ
Lyhytaikainen vieras pääoma:				
Ostovelat	21.1	124.4	113.5	261.1
Ennakkomaksut	0.5	3.5	3.0	7.0
Siirtovelat	15.4	51.0	34.2	101.8
Rahoitusvekselit	2.5	2.3	0.1	5.5
Muut lyhytaikaiset velat	20.6	60.5	43.0	126.7
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	60.2	241.8	193.9	502.1
Pitkäaikainen vieras pääoma:				
Eläkelainat	2.2	37.5	51.9	91.6
Lainat rahoituslaitoksilta	33.7	67.9	8.8	112.9
Joukkovelkakirjalainat, toimitus- luotot ja muut pitkäaik. velat	3.7	12.3	7.1	26.8
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	39.5	117.6	67.8	231.3
Vieras pääoma yhteensä	99.7	359.4	261.7	733.4
Arvostuserät	0.0	0.0	0.0	0.0
Varaukset:				
Luottotappio- ja takuuvaraus	0.4	4.3	4.4	9.1
Investointivaraus	2.7	17.1	1.3	21.2
Toimintavaraus	7.3	35.5	26.1	69.1
Varastovaraus	0.8	5.0	0.9	6.6
Muut varaukset	0.3	1.3	0.0	1.7
Varaukset yhteensä	11.6	63.2	32.6	107.7
Oma pääoma:				
Osake-, osuus- ja muu niitä vastaava pääoma	5.1	24.8	24.4	54.7
Vararahasto	0.0	2.4	5.5	7.9
Arvonkorotusrahasto	0.0	2.8	7.9	10.7
Muu oma pääoma	5.1	27.0	37.2	69.4
Tilikauden voitto	6.3	11.4	16.1	32.9
Oma pääoma yhteensä	10.5	68.5	91.0	169.7
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	114.5	485.6	385.4	997.8

(1) Toimialan taseen vastattavassa ovat mukana yritykset, jotka esiintyivät vuonna 1987 sekä elinkeinoverotusaineistossa (EVR) että yritys- ja toimipaikkarekisterissä (YTR).

Lähde: Elinkeino- ja verotusaineisto

25. Mainosten välityksen ja jakelun yritysten tuloslaskelma henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987, milj. mk

	Henkilöstön suuruusluokka			
	-4	5-49	50-	YHTEENSÄ
LIIKEVAIHTO	62.4	139.1	101.2	303.5
Aineet ja tarvikkeet	-15.5	-37.0	-14.7	-67.3
Palkat	-17.9	-54.6	-33.5	-106.1
Työnantajain sosiaali- turvamaksut	-4.4	-10.9	-8.5	-23.9
Vuokrat	-3.4	-7.5	-4.7	-15.7
Muut liikekulut	-17.5	-42.8	-33.2	-93.6
Valmistus omaan käyttöön	0.0	0.0	0.0	0.0
Vaihto-omaisuuden han- kintamenon muutos	0.6	-2.0	0.0	-1.4
KÄYTTÖKATE	4.6	-8.8	7.1	3.2
Poistot	-1.7	-4.1	-5.0	-10.7
LIIKEVOITTO	3.0	-12.9	2.1	-7.5
Muut tuotot:				
-Korkotuotot	0.1	0.4	1.1	1.6
-Osingot ja osuuskorot	0.0	3.0	2.4	5.7
-Muut tuotot	0.5	16.1	5.0	21.5
Muut tuotot yhteensä	0.6	19.5	8.5	28.8
Muut kulut	-0.1	-0.9	-0.6	-1.5
Voitto/tappio ennen vieraan pääoman kuluja, varauksia ja veroja	3.5	5.7	10.0	19.8
Vieraan pääoman kulut:				
-Korkokulut	1.6	6.2	3.7	11.5
-Muut vieraan pääoman kulut	0.3	0.6	0.3	1.2
Vieraan pääoman kulut yhteensä	-1.9	-6.8	-4.0	-12.7
Voitto/tappio ennen varauksia ja veroja	1.6	-1.1	6.0	7.1
Varausten muutos:(2)				
Luottotappio- ja takuuvarauksen muutos	0.0	1.4	0.0	1.4
-Investointivarauksen muutos	0.0	0.1	1.4	1.7
-Toimintavarauksen muutos	-0.2	-1.4	-1.4	-3.0
-Varastovarauksen muutos	-0.2	0.3	0.1	0.3
-Muiden varausten muutos	0.0	-3.9	0.0	-3.9
Varausten muutos yhteensä	-0.4	-3.5	0.7	-3.8
Välittömät verot	-1.3	-1.2	-1.5	-4.0
TILIKAUDEN VOITTO	0.3	-6.1	4.0	-1.3
Verokirjaukset omasta pääomasta/ omaan pääomaan:				
-Varausten tai rahastojen käyttö verojen maksuun	0.0	0.0	0.0	0.0
-Siirrot rahastoihin	0.0	0.0	0.0	0.0

(1) Toimialan tuloslaskelmassa ovat mukana yritykset, jotka esiintyivät vuonna 1987 sekä elinkeinoverotusaineistossa (EVR) että yritys- ja toimipaikkarekisterissä (YTR).

(2) Lisäys -, vähennys +

26. Mainosten välityksen ja jakelun yritysten taseen vastaavaa¹
henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987, milj. mk

	Henkilöstön suuruusluokka			
	-4	5-49	50-	YHTEENSÄ
Rahoitusomaisuus:				
Rahat ja pankkisaamiset	3.6	5.3	6.9	15.9
Myyntisaamiset	6.1	21.6	10.8	38.7
Lainasaamiset	2.1	3.2	4.8	10.1
Ennakkomaksut	0.1	0.1	0.0	0.2
Siirtosaamiset	0.7	6.2	2.3	9.2
Muut rahoitusvarat	0.1	1.3	0.8	2.2
Rahoitusomaisuus yhteensä	12.7	34.7	25.7	76.4
Vaihto-omaisuus yhteensä	1.4	2.2	0.9	4.4
Käyttöomaisuus ja muut pitkä- vaikutteiset menot:				
Keskeneräiset omat työt	0.0	0.0	0.0	0.0
Tontit, maa- ja vesialueet	0.1	0.7	0.0	0.8
Rakennukset ja rakennelmat	0.9	9.3	18.1	28.3
Koneet, kalusto ja kuljetusvälineet	5.0	10.0	10.0	25.0
Muut aineelliset hyödykkeet	0.1	0.0	0.1	0.2
Osakkeet ja osuudet	4.4	39.2	8.5	52.2
Aineettomat oikeudet	0.0	0.2	0.1	0.3
Muut pitkävaikutteiset menot ja ennakkomaksut	0.4	4.7	0.7	5.8
Käyttöomaisuus ja muut pitkä- vaikutteiset menot yhteensä	10.9	64.0	37.6	112.6
Muut pitkävaikutteiset sijoitukset	0.0	0.3	0.0	0.3
Arvostuserät	0.0	0.0	0.0	0.0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	24.8	104.1	64.1	193.5

(1) Toimialan taseen vastaavassa ovat mukana yritykset, jotka esiintyivät vuonna 1987 sekä elinkeinoverotusaineistossa (EVR) että yritys- ja toimipaikkarekisterissä (YTR).

Lähde: Elinkeino- ja verotusaineisto

27. Mainosten välityksen ja jakelun yritysten taseen vastattavaa¹ henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987, milj. mk

	Henkilöstön suuruusluokka			
	-4	5-49	50-	YHTEENSÄ
Lyhytaikainen vieras pääoma:				
Ostovelat	5.0	8.4	5.8	19.3
Ennakkomaksut	0.2	11.1	0.1	11.4
Siirtovelat	4.9	9.3	8.0	22.3
Rahoitusvekselit	0.9	3.1	0.0	4.0
Muut lyhytaikaiset velat	4.4	9.0	12.7	26.2
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	15.4	41.1	26.6	83.1
Pitkäaikainen vieras pääoma:				
Eläkelainat	0.3	2.4	6.2	8.9
Lainat rahoituslaitoksilta	6.8	37.2	11.5	55.7
Joukkovelkakirjalainat, toimitus- luotot ja muut pitkäaik. velat	1.2	4.2	0.7	6.2
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	8.3	43.5	18.5	70.7
Vieras pääoma yhteensä	23.7	84.8	45.0	153.8
Arvostuserät	0.1	0.0	0.0	0.1
Varaukset:				
Luottotappio- ja takuuvaraus	0.1	0.2	0.3	0.6
Investointivaraus	0.0	0.5	4.4	4.9
Toimintavaraus	1.6	5.3	4.9	11.8
Varastovaraus	0.3	0.1	0.2	0.6
Muut varaukset	0.0	4.0	0.0	4.1
Varaukset yhteensä	2.0	10.0	9.8	21.9
Oma pääoma:				
Osake-, osuus- ja muu niitä vastaava pääoma	1.2	5.7	2.4	9.3
Vararahasto	0.0	2.0	0.0	2.1
Arvonkorotusrahasto	0.0	0.0	0.0	0.0
Muu oma pääoma	0.9	9.8	2.8	13.6
Tilikauden voitto	0.1	-6.1	4.0	-1.5
Oma pääoma yhteensä	1.4	10.9	9.3	22.1
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24.8	104.1	64.1	193.5

(1) Toimialan taseen vastattavassa ovat mukana yritykset, jotka esiintyivät vuonna 1987 sekä elinkeinoverotusaineistossa (EVR) että yritys- ja toimipaikkarekisterissä (YTR).

Lähde: Elinkeino- ja verotusaineisto

28. Muun markkinointipalvelun yritysten tuloslaskelma¹
henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987, milj. mk

	Henkilöstön suuruusluokka			
	-4	5-49	50-	YHTEENSÄ
LIIKEVAIHTO	73.1	142.3	143.6	373.7
Aineet ja tarvikkeet	-26.5	-22.1	-11.9	-67.0
Palkat	-14.2	-44.7	-44.1	-104.7
Työnantajain sosiaali- turvamaksut	-5.5	-14.2	-10.8	-30.9
Vuokrat	-3.4	-10.5	-5.9	-20.2
Muut liikekulut	-21.5	-55.7	-42.5	-121.2
Valmistus omaan käyttöön	0.0	0.0	0.0	0.0
Vaihto-omaisuuden han- kintamenojen muutokset	2.1	2.4	-1.0	3.6
KÄYTTÖKATE	4.6	-0.5	27.8	36.7
Poistot	-2.0	-3.5	-15.1	-23.8
LIIKEVOITTO	2.6	-3.9	12.8	13.0
Muut tuotot:				
-Korkotuotot	0.3	1.2	1.0	2.5
-Osingot ja osuuskorot	0.4	0.1	0.0	0.4
-Muut tuotot	3.3	10.1	0.1	13.5
Muut tuotot yhteensä	4.0	11.4	1.1	16.4
Muut kulut	-0.3	-0.8	-0.3	-1.4
Voitto/tappio ennen vieraan pääoman kuluja, varauksia ja veroja	6.3	6.7	13.8	28.0
Vieraan pääoman kulut:				
-Korkokulut	1.9	2.0	7.2	11.7
-Muut vieraan pääoman kulut	0.3	0.2	0.3	0.8
Vieraan pääoman kulut yhteensä	-2.2	-2.2	-7.5	-12.5
Voitto/tappio ennen varauksia ja veroja	4.1	4.5	6.1	15.5
Varausten muutos:(2)				
Luottotappio- ja takuuvarauksen muutos	0.0	0.1	0.2	0.3
-Investointivarauksen muutos	-0.2	-0.2	-2.6	-3.0
-Toimintavarauksen muutos	-0.6	-1.4	-0.4	-2.9
-Varastovarauksen muutos	-0.3	0.0	-0.1	-0.4
-Muiden varausten muutos	-0.3	0.0	0.0	-0.3
Varausten muutos yhteensä	-1.4	-1.5	-2.9	-6.3
Välittömät verot	-1.2	-1.8	-0.6	-3.6
TILIKAUDEN VOITTO	1.5	1.1	2.6	5.6
Verokirjaukset omasta pääomasta/ omaan pääomaan:				
-Varausten tai rahastojen käyttö verojen maksuun	0.0	0.1	1.4	1.5
-Siirrot rahastoihin	0.0	0.1	0.0	0.1

(1) Toimialan tuloslaskelmassa ovat mukana yritykset, jotka esiintyivät vuonna 1987 sekä elinkeinoverotusaineistossa (EVR) että yritys- ja toimipaikkarekisterissä (YTR).

(2) Lisäys -, vähennys +

29. Muun markkinointipalvelun yritysten taseen vastaavaa¹
henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987, milj. mk

	Henkilöstön suuruusluokka			
	-4	5-49	50-	YHTEENSÄ
Rahoitusomaisuus:				
Rahat ja pankkisaamiset	6.1	8.3	5.0	19.7
Myyntisaamiset	6.8	17.1	18.5	43.3
Lainasaamiset	1.9	2.9	1.1	6.6
Ennakkomaksut	1.3	1.8	1.0	5.3
Siirtosaamiset	1.1	5.3	2.2	8.8
Muut rahoitusvarat	1.4	7.2	8.6	17.2
Rahoitusomaisuus yhteensä	18.7	42.8	36.3	100.9
Vaihto-omaisuus yhteensä	6.1	5.5	1.0	12.7
Käyttöomaisuus ja muut pitkä- vaikutteiset menot:				
Keskeneräiset omat työt	0.2	0.1	0.0	0.3
Tontit, maa- ja vesialueet	0.1	0.1	0.3	0.4
Rakennukset ja rakennelmat	0.0	1.3	88.7	110.7
Koneet, kalusto ja kuljetusvälineet	5.2	11.0	15.1	34.0
Muut aineelliset hyödykkeet	0.2	1.0	0.0	1.1
Osakkeet ja osuudet	14.8	10.9	0.5	26.2
Aineettomat oikeudet	0.3	0.0	0.1	0.5
Muut pitkävaikutteiset menot ja ennakkomaksut	1.2	4.4	2.3	8.4
Käyttöomaisuus ja muut pitkä- vaikutteiset menot yhteensä	21.9	28.8	107.1	181.6
Muut pitkävaikutteiset sijoitukset	0.0	0.5	0.0	0.5
Arvostuserät	0.0	0.0	0.0	0.0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	46.3	77.6	144.3	295.3

(1) Toimialan taseen vastaavassa ovat mukana yritykset, jotka esiintyivät vuonna 1987 sekä elinkeinoverotusaineistossa (EVR) että yritys- ja toimipaikkarekisterissä (YTR).

Lähde: Elinkeino- ja verotusaineisto

**30. Muun markkinointipalvelun yritysten taseen vastattavaa¹
henkilöstön suuruusluokittain vuonna 1987, milj. mk**

	Henkilöstön suuruusluokka			
	-4	5-19	50-99	YHTEENSÄ
Lyhytaikainen vieras pääoma:				
Ostovelat	6.3	12.1	6.2	24.6
Ennakkomaksut	4.7	9.3	12.8	26.8
Siirtovelat	4.8	9.4	10.3	25.9
Rahoitusvekselit	1.3	1.2	0.5	3.0
Muut lyhytaikaiset velat	7.1	8.1	12.2	27.5
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	24.1	40.3	42.0	107.8
Pitkäaikainen vieras pääoma:				
Eläkelainat	0.3	1.4	10.1	12.8
Lainat rahoituslaitoksilta	13.2	9.8	33.2	61.8
Joukkovelkakirjalainat, toimitus- luotot ja muut pitkäaik. velat	0.6	2.0	8.3	11.0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	14.2	13.2	50.6	85.6
Vieras pääoma yhteensä	38.2	53.5	93.5	193.4
Arvostuserät	0.0	0.0	0.0	0.0
Varaukset:				
Luottotappio- ja takuuvaraus	0.1	0.2	0.5	0.8
Investointivaraus	0.3	0.5	14.7	15.5
Toimintavaraus	1.6	4.8	7.0	13.9
Varastovaraus	0.6	0.4	0.5	1.2
Muut varaukset	0.3	0.0	0.0	0.3
Varaukset yhteensä	2.9	5.9	22.5	31.8
Oma pääoma:				
Osake-, osuus- ja muu niitä vastaava pääoma	3.0	9.2	6.5	37.1
Vararahasto	0.1	0.1	2.9	3.2
Arvonkorotusrahasto	0.0	0.0	1.0	1.0
Muu oma pääoma	2.0	8.1	15.3	24.9
Tilikauden voitto	1.6	1.1	2.6	5.6
Oma pääoma yhteensä	6.1	10.7	3.4	38.6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	46.3	77.6	144.3	295.3

(1) Toimialan taseen vastattavassa ovat mukana yritykset, jotka esiintyivät vuonna 1987 sekä elinkeinoverotusaineistossa (EVR) että yritys- ja toimipaikkarekisterissä (YTR).

Lähde: Elinkeino- ja verotusaineisto

31. Suomen vaihtotase 1980-1988, milj. mk

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988(1)
A. KAUPPATASE									
Tulot	52594	58913	61914	67960	78961	82475	81066	83826	91300
Menot	58046	60713	64542	70730	73496	80764	76736	81866	91234
Tase	-5452	-1800	-2628	-2770	5465	1711	4330	1960	66
B. PALVELUTASE									
Tulot	10895	13443	13887	14775	15229	15698	14568	16204	17735
Menot	6969	8537	9221	10631	12641	14130	13163	15909	18989
Tase	3926	4906	4666	4144	2588	1568	1405	295	-1254
Kuljetus									
Tulot	4515	5343	5287	5765	6580	6216	5757	6370	7146
Menot	1692	2255	2431	2565	2572	2545	2160	2610	3576
Tase	2823	3088	2856	3200	4008	3671	3597	3760	3570
Matkustus									
Tulot	2614	3064	2869	2851	3039	3258	3195	3736	4256
Menot	2294	2659	3147	3599	4250	5031	5587	6811	7913
Tase	320	405	-278	-748	-1211	-1773	-2392	-3075	-3657
Muut palvelut									
Tulot	3766	5036	5731	6159	5610	6224	5616	6098	6333
Menot	2983	3623	3643	4467	5819	6554	5416	6488	7500
Tase	783	1413	2088	1692	-209	-330	200	-390	-1167
-Taitotieto									
Tulot	1253	1975	2439	2067	1528	1723	1228	1500	1930
Menot	694	996	760	669	1132	1170	1115	1328	1629
Tase	559	979	1679	1398	396	553	113	172	301
--Mainonta, markkinointi, filmit ja TV-ohjelmat									
Tulot							341	409	469
Menot							689	792	877
Tase							-348	-383	-408
C. TUOTANTOTEKIJÄKORVAUSTEN JA TULONSIIRT. TASE									
Tulot	3245	4872	5717	6377	8161	9638	8118	8306	11148
Menot	6881	9758	11696	12970	16264	17433	17682	18476	22540
Tase	-3636	-4886	-5979	-6593	-8103	-7795	-9564	-10170	-11392
VAIHTOTASE (A+B+C)									
TULOT	66734	77228	81518	89112	102351	107811	103752	108336	120183
MENOT	71896	79008	85458	94331	102401	112327	107581	116251	132763
TASE	-5162	-1780	-3941	-5219	-50	-4516	-3829	-7915	-12580

(1) Ulkomaankaupan tiedot vuodelta 1988 ovat Suomen Pankin ennakoarvioita.

TILASTOKESKUS

TUTKIMUKSIA

Tilastokeskus on julkaissut Tutkimuksia v. 1966 alkaen, v. 1986 lähtien ovat ilmestyneet seuraavat:

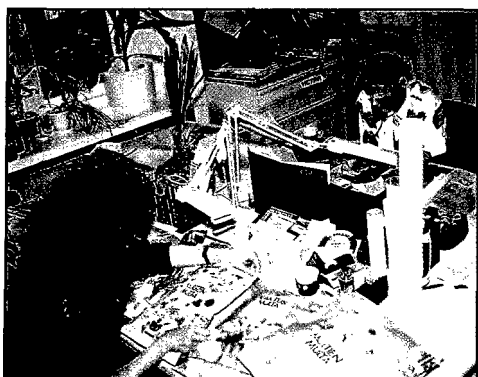
123. **Pellervo Marja-Aho**, Kansantalouden tilinpito. Yksityinen palvelutoiminta kansantalouden tilinpidossa. Tammikuu 1986. 60 s.
124. **Palkansaajien ansiotasoindeksi 1908=100**. Helmikuu 1986. 68 s.
125. **Matti Kortteinen – Anna-Maija Lehto – Pekka Ylöstalo**, Tietotekniikka ja suomalainen työ. Huhtikuu 1986. 164 s.
125. **Matti Kortteinen – Anna-Maija Lehto – Pekka Ylöstalo**, Information Technology and Work in Finland. January 1987. 131 p.
126. **Väinö Kannisto**, Geographic differentials in infant mortality in Finland 1871-1983. April 1986. 82 p.
127. **Kaj-Erik Isaksson – Simo Vahvelainen**, Muoviteollisuuden jätteet. Kesäkuu 1986. 93 s.
128. **Time Use Studies: Dimensions and Applications**. October 1986. 192 p.
129. **Ritva Marin**, Ammattikuolleisuus 1977 - 80. Joulukuu 1986. 265 s.
130. **Maija Sandström**, Tukku- ja vähittäiskaupan aikasarjat 1968 - 85. Tammikuu 1987.
131. **Eeva-Sisko Veikkola – Riitta Tolonen**, Elinkeinoelämän tuki taiteille 1984. Tammikuu 1987. 34 s.
132. **Eero Tanskanen**, Asuintaloyhtiöiden energiankulutus ja kuluttajakäyttäytyminen. Maaliskuu 1987. 106 s.
133. **Heidi Melasniemi-Uutela – Eero Tanskanen**, Asuintaloyhtiöiden kaukolämpöenergian ja veden kulutus 1984. Maaliskuu 1987. 82 s.
134. **Perusparannuksen panoshintaindeksi 1985=100**. Huhtikuu 1987. 52 s.
135. **Reijo Kurkela**, Tupakka tupakkalain jälkeen. Toukokuu 1987. 81 s.
136. **Tie- ja maarakennuskustannusindeksit 1985=100**. Joulukuu 1987. 25 s.
137. **1988: Aila Repo**, Väestön tutkinto- ja koulutusraenne-ennuste 1985 - 2000. Tammikuu 1988. 62 s.
138. **Anna-Maija Lehto**, Naisten ja miesten työolot. Maaliskuu 1988. 222 s.
139. **Johanna Korhonen**, Teollisuustilaston ennakkotietojen estimointimenetelmä. Maaliskuu 1988. 46 s.
140. **Markku Tahvanainen**, Asuntolainojen korot ja verot. Huhtikuu 1988. 90 s.
141. **Leo Koltola – Marja Tammilehto-Luode – Erkki Niemi**, Luonnonvaratilinpito, Esitutkimusraportti. Toukokuu 1988, 93 s.
142. **István Harcsa, Iris Niemi & Agnes Babarczy**, Use of Time in Hungary and in Finland II, The effects of life cycle and education. May 1988. 55 p.
143. **Heidi Melasniemi-Uutela**, Kiinteistöhoitotavat ja energian kulutus taloyhtiöissä. Kesäkuu 1988. 112 s.
144. **Ilkka Lehtinen – Tuula Koskenkylä**, Kuluttajahintaindeksi 1985=100. Kesäkuu 1988. 50 s.
145. **Elli Paakkolanvaara**, Informaatioyhteiskunta ja informaatioammatit. Heinäkuu 1988. 160 s.
146. **Ilkka Lehtinen – Jarmo Ranki**, Tuottajahintaindeksi 1985=100. Lokakuu 1988. 80 s.
147. **Seppo Laaksonen**, Katovirheen korjaus kotitalousaineistossa. Lokakuu 1988. 110 s.
148. **Hannu Uusitalo**, Muuttuva tulonjako. Lokakuu 1988. 137 s.
148. **Hannu Uusitalo**, Income Distribution in Finland. July 1989. 123 p.
149. **Pekka Rytönen**, Palvelusten ulkomaankauppa 1987. Marraskuu 1988. 66 s.
150. **Seppo Varjonen**, Kansainvälinen BKT- ja hintaverailu. Joulukuu 1988. 92 s.
151. **Erkki Niemi – Päivi Väisänen**, Energiatilinpito 1985, Tutkimusraportti. Maaliskuu 1989. 136 s.
152. **Helena Korpi**, Pääasiallinen toiminta ja ammatiasema vuoden 1985 väestölaskennassa: rekisteripohjaiset rinnakaistiedot. Huhtikuu 1989. 154 s.
153. **Iiris Niemi – Hannu Pääkkönen**, Ajankäytön muutokset 1980-luvulla. Toukokuu 1989. 120 s.
154. **Kari Lindström – Anna-Maija Lehto – Irja Kandolin**, Ikä ja työ, Toukokuu 1989, 92 s.
155. **Sirkka-Liisa Kärkkäinen – Timo Matala – Virpi Tiitinen – Ari Tyrkkö**, Asunto-olot ja asumisen tuki. Heinäkuu 1989. 295 s.
156. **Jorma Huttunen**, Asuntovarauma 1985. Heinäkuu 1989. 168 s.

157. **Christian Starck**, Vuoden 1985 väestölaskennan luotettavuus. Elokuu 1989. 136 s.
158. **Pekka Rytönen**, Tekninen palvelu 1970-1980 - luvulla. Heinäkuu 1989. 55 s.
159. **Ari Luukinen**, Tietojenkäsittelypalvelu 1970-1980-luvulla. Elokuu 1989. 72 s.
160. **Risto Kolari**, Ammatillinen liikkuvuus Suomessa 1975/1980/1985. 192 s.
161. **Pekka Rytönen**, Liikkeenjohdon, kirjanpito- ja lakiasiain palvelu 1980-luvulla. Lokakuu 1989. 71 s.
162. **Ari Luukinen**, Markkinointipalvelu 1970 - 1980 - luvulla. Marraskuu 1989. 72 s.

Markkinointipalvelu 1970—1980-luvulla

Ari Luukinen

Uutta tietoa markkinointialan palveluyrityksistä
1970- ja 1980-luvuilta.

Tutkimus sisältää tietoja markkinointipalvelun

- kysynnästä ja tarjonnasta
- bruttokansantuotteen, investointien ja tuottavuuden kehityksestä
- yritysraakenteesta, henkilöstöstä ja toiminnan laajuudesta
- jakautumisesta lääneittäin ja kunnittain
- yritysten kannattavuudesta ja rahoitusasemasta
- ulkomaankaupasta.

Vuoden 1989 aikana julkaistaan tutkimukset seuraavilta palvelualoilta:

- tekninen palvelu
- tietojenkäsittelypalvelu
- liikkeenjohdon, lakiasiain- ja kirjanpito palvelut
- markkinointipalvelu ja mainonta
- puhtaanapito ja pesulatoiminta
- tieliikenteen tavarakuljetus.

Julkaisujen myynti:

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 173 41

Försäljning:

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 41

Hinta—Pris

85 mk

ISSN 0355-2071
ISBN 951-47-3156-5